

SPRAVODAJCA

Žilinskej univerzity v Žiline

Roč. XXXVII

2
2019

marec - apríl

Rozhovor s prof. Čápom

strana 4

Deň učiteľov

strana 6

Šampionát Žilinskej univerzity

strana 27

ISSN 1339-4134

Deň učiteľov

Slávnostná akadémia pri príležitosti Dňa učiteľov, keď si pripomíname výnimočného mysliteľa 17. storočia a učiteľa národov J. A. Komenského, je vzácnou príležitosťou oceniť prácu našich kolegov – vysokoškolských učiteľov. Vychádzajúc z rozsiahleho diela tohto výnimočného muža, ktoré je tak nadčasové, kladie si otázku, ako by sa Komenský v tomto storočí pozeral na celý náš školský systém. Na jednej strane sofistikovaný a moderný, vďaka informačným technológiám, a na strane druhej preburokratizovaný a miestami až neefektívny. Jednoduché a účelné riešenia akoby sa zo systému strácali a nahrádzali čoraz zložitejšími.

Za necelých tridsať rokov u nás výrazne vzrástol počet vysokých škôl. V našom vzdelávacom priestore pôsobí 20 verejných vysokých škôl, 3 štátne a 9 súkromných vysokých škôl. Tak ako po roku 1990 sa neustále hovorilo, ako Slovensko percentuálne zaostáva v získavaní vysokoškolského vzdelania, a preto počet vysokých škôl musí narastať, teraz počúvame, že vysoké školy dostatočne nepripravujú absolventov pre prax.

V celom tomto labyrinte pôsobí vysokoškolský učiteľ, od ktorého sa očakáva graduačný rast, výsledky vo vede a výskume, výstupy v publikačnej činnosti, koordinácia či participácia v medzinárodných i domácich projektoch a v neposlednom rade by mal aj učiť. Na to, aby dobre učil, a to nielen vybavený kvalitnou odbornou prípravou, najnovšími poznatkami z daného odboru, by to mala byť výrazná osobnosť, ktorá naplno rozvíja tvorivý potenciál študentov s pedagogickou spôsobilosťou a dobrým psychologickým základom. V celom kontexte vzdelávania má postavenie učiteľa veľký význam pre formovanie žiakov na základnej, strednej i vysokej škole.

Povolanie vysokoškolského učiteľa v dnešnom svete internetu, digitalizácie, rôznych dištančných foriem vzdelávania a ďalších technických vymožeností je o to ťažšie, že študent získava informácie zo širokého spektra týchto súčasných civilizačných výdobytkov moderny. Našou úlohou je kvalifikovane poukazať, vysvetliť, objasniť, ktoré z nich sú relevantné, a ktoré sú predmetom diskusie, čo je vzhľadom na ich množstvo a meniacu sa aktuálnosť, mimoriadne náročné.

28. marec, deň narodenia Jána Amosa Komenského, je vzácnou príležitosťou oceniť prácu našich učiteľov. Mnohostranná osobnosť vysokoškolského pedagóga necháva stopu v živote každého jednotlivca. Slová európskeho humanistu Erasma Rotterdamského, ktorý nazval rozum a vedomosti zdrojom pravého ľudstva, sú stále aktuálne a musia viesť aj naše počínanie v oblasti vzdelávania.

Vážené kolegyně a kolegovia, i keď moje úvodné slová neboli veľmi optimistické, viac menej odrážajú isté obavy. Želám si, aby naše úprimné gesto stretnúť sa s Vami pri tejto príležitosti vo Vás zanechalo príjemný pocit, že Vašu dlhoročnú prácu, ktorou ste výrazne prispeli k šíreniu dobrého mena našej Alma mater, si vážime.

Z rezortnej vysokej školy vyrástla popredná vzdelávacia a vedeckovýskumná inštitúcia, a to aj vďaka tomu, že mala takých predchodcov, ktorí svojím osobným úsilím výrazne prispeli k tomu, že sa dokázala adaptovať na potreby súčasného sveta. Nech obdobné nasadenie charakterizujú aj nadchádzajúce roky.

prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD.
rektor Žilinskej univerzity v Žiline

Noví docenti

Oddelenie pre vedu a výskum Rektorátu Žilinskej univerzity v Žiline oznamuje, že rektor Žilinskej univerzity v Žiline prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD., udelil s účinnosťou **od 1. marca 2019** vedecko-pedagogický titul docent:

Ing. Michalovi Holubčíkovi, PhD., zo Strojníckej fakulty UNIZA v študijnom odbore 5.2.6 energetické stroje a zariadenia,

Mgr. Petrovi Madzíkovi, PhD., z Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku v študijnom odbore 3.3.15 manažment, návrh predložila Fakulta riadenia a informatiky UNIZA.

Ing. Janka Macurová
Oddelenie pre vedu a výskum Rektorátu UNIZA

Prorektor prof. Josef Vičan získal ocenenie Osobnosť železničnej a mestskej dopravy na Slovensku za rok 2019

Dlhoročný univerzitný pedagóg a odborník, v súčasnosti prorektor pre rozvoj UNIZA **prof. Ing. Josef Vičan, CSc.**, získal významné ocenenie „**Osobnosť železničnej a mestskej koľajovej dopravy na Slovensku za rok 2019**“, ktoré mu bolo odovzdané na medzinárodnej odbornej konferencii „**Fórum koľajovej dopravy**“.

Ocenenie sa každoročne odovzdáva víťazovi, ktorého vyberie porota z piatich nominovaných osobností počas slávnostného večera medzinárodnej konferencie. Železničná doprava patrí neodmysliteľne k Žilinskej univerzite už od jej samotného vzniku v roku 1953, teda viac ako 65 rokov. Preto je pre našu univerzitu veľkou ctou, že práve náš zamestnanec získal ocenenie, ktoré prinavracia prestíž tomuto jedinečnému druhu dopravy.

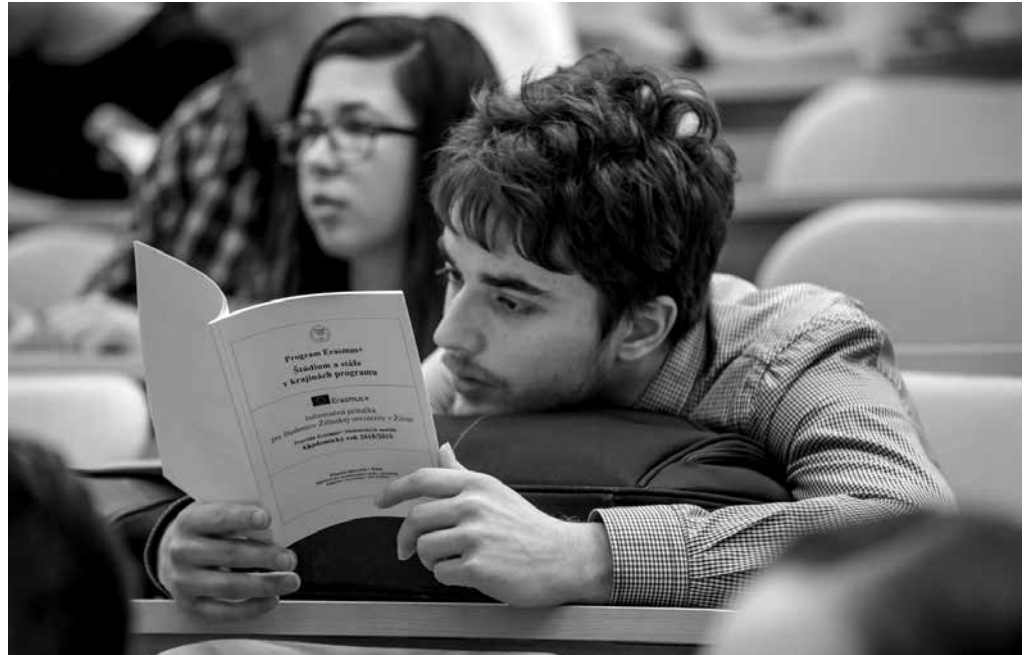
Ing. Martina Slavíková
Oddelenie pre medzinárodné vzťahy a marketing
Zdroj foto: Fórum koľajovej dopravy

UNIZA v TOP 3 slovenských univerzít v rámci vysielania študentov do zahraničia

Európska komisia nedávno zverejnila svoju výročnú správu o programe Erasmus+ za rok 2017. Zo správy vyplýva neustály nárast programu Erasmus+, čo do počtu zúčastnených študentov či podporovaných projektov. Program teda úspešne pokračuje v napĺňaní svojho cieľa - aby sa viac investovalo do mladých Európanov z ešte širšieho prostredia.

Za rok 2017 sa vo vysokoškolskom vzdelávaní medzi TOP3 vysielajúce univerzity na Slovensku dostala Univerzita Komenského v Bratislave, Ekonomická univerzita v Bratislave a UNIZA. Slovenskí študenti najčastejšie navštívili Českú republiku, Poľsko a Španielsko.

V máji 2018 Európska komisia predložila návrh nového programu Erasmus v snahe zdvojnásobiť rozpočet na obdobie rokov 2021 až 2027. Cieľom tohto navýšenia je strojnásobiť počet

účastníkov na 12 miliónov a zabezpečiť, aby bol program inkluzívnejší a dostupnejší ľuďom z rôznych prostredí. Súčasne je cieľom aj posilniť jeho medzinárodný rozmer. Program

bude aj oporou v úsilí o vytvorenie európskeho vzdelávacieho priestoru do roku 2025. Ide o politickú prioritu EÚ, ktorou

sa má zabezpečiť, aby hranice neboli prekážkou pre vzdelávanie, štúdium a výskum.

Ing. Martina Slavíková

Oddelenie pre medzinárodné vzťahy a marketing

Foto: Ing. Jana Kollárová

Erasmus+ informačné stretnutie UNIZA

Pre všetkých súčasných a budúcich študentov UNIZA je Erasmus + program veľká príležitosť. Počas štúdia má každý možnosť absolvovať študijný pobyt na partnerských VŠ v EÚ na základe Erasmus+ medzinárodných dohôd alebo absolvovať stáž v zahraničnej firme.

S cieľom informovať a motivovať študentov vycestovať do zahraničia na študijný pobyt alebo stáž usporadúva oddelenie pre medzinárodné vzťahy a marketing v rámci Medzinárodného týždňa každoročné Erasmus+ informačné stretnutie. Tento rok sa podujatie uskutočnilo 5. marca 2019. Prorektor pre medzinárodné vzťahy a marketing doc. Ing. Jozef Ristvej, PhD., po svojom úvodnom príhovore dal slovo Ing. Vladimírovi Šalagovi, fakultnému koordinátorovi Erasmus+ študentských mobilit, ktorý vo svojej prezentácii vysvetlil pravidlá a podmienky študentských mobilit.

Hlavný bod programu však tvorili prezentácie bývalých Erasmus+ študentov spolu s krátkymi, no zaujímavými videami študentov FHV, ktorí už ukončili štúdium na UNIZA. Celé stretnutie sa nieslo v priateľskej atmosfére a vďaka veľkému počtu otázok zo strany študentov je zjavný rastúci záujem o mobility. Hlavnou stratégiou v tejto oblasti je a aj do budúcnosti zostáva vyslať čo najviac študentov zo všetkých pedagogických súčastí UNIZA.

Ing. Martina Slavíková
Oddelenie pre medzinárodné
vzťahy a marketing
Foto: Ing. Jana Kollárová

10. výročie študentskej organizácie ESN UNIZA

Dňa 5. marca 2019 sa uskutočnilo významné stretnutie. Všetci bývalí prezidenti organizácie ESN UNIZA - od prvej zakladateľky, až po súčasné vedenie sa stretli spolu s vedením UNIZA na jednom mieste, aby sa porozprávali a podelili o svoje spomienky a skúsenosti.

Stretnutie oficiálne otvoril prorektor pre medzinárodné vzťahy a marketing doc. Ing. Jozef Ristvej, PhD., ktorý vyslovil vďaka za doterajšiu prácu všetkým, ktorí sa pričínili o chod a aktivity organizácie. Po slávnostnej večeri sa jednotliví bývalí prezidenti predstavili a podelili sa o zážitky z vlastnej skúsenosti so študentskou mobilitou. Následne hodnotili, čo im práca v ESN UNIZA priniesla do života. Všetci zúčastnení sa zhodli, že išlo o dôležitú skúsenosť, ktorá im dopomohla pri hľadaní zamestnania.

Následná diskusia viedla od začiatkov ESN UNIZA, keď sa nadšená študentka Kvetka Mišáková po návrate z Erasmu v roku 2008 začala starať o prichádzajúcich študentov. Založila sekciu na UNIZA a mala kľúčovú úlohu pri jej formovaní. Po presvedčení univerzity o dôležitosti študentskej organizácie ESN UNIZA, sa časom pridávali ďalší študenti, ktorí v rámci hesla „študenti pomáhajú študentom“, poskytujú možnosti prispievajúce ku kultúrnemu porozumeniu a osobnému rozvoju. Ich hlavným cieľom je zastupovať zahraničných študentov na Slovensku a pomôcť im prežiť najlepšie zážit-

ky svojho života práve na Erasme prostredníctvom organizovania stretnutí, výletov, sociálnych, športových a kultúrnych aktivít.

Ing. Martina Slavíková
Oddelenie pre medzinárodné vzťahy a marketing
Foto: Mgr. Lenka Kalúsová

Atlétom s medzinárodným uznaním sa človek nestane tým, že chodí v škole na telocvik

Pri príležitosti Dňa učiteľov ocenila ministerka školstva, vedy, výskumu a športu SR Martina Lubyová desiatky pedagógov a osobností z oblasti slovenského školstva. Veľkú medailu sv. Gorazda si za dlhoročnú prácu v Slovenskej komisii Fyzikálnej olympiády a za mimoriadne výsledky v oblasti práce s talentovanou mládežou, pri príležitosti životného jubilea 70 rokov a jubilejného 60. ročníka Fyzikálnej olympiády prevzal aj **prof. Ing. Ivo Čáp, CSc.**, z Katedry teoretickej elektrotechniky a biomedicínskeho inžinierstva FEIT UNIZA. V tejto súvislosti sme mu položili niekoľko otázok

Čo pre vás ocenenie znamená?

Pre mňa je na prvom mieste zmysluplná práca. Nikdy som sa nepozeral za oceneniami, ak som mohol, najradšej som navrhoval ocenenia druhým – svojim spolupracovníkom. O to viac poteší, keď si niekto spomenie aj na mňa a navrhne mi nejaké ocenenie. Veľká medaila sv. Gorazda je najvyššie vyznamenanie v rezorte školstva. Že sa mi ho dostalo, ma veľmi teší. Chápem to tak, že moja práca má zmysel, je na prospech druhým a niekomu to stálo za návrh na ocenenie. Je to ale iba malé zastavenie a dúfam, že vo svojej doterajšej práci budem môcť pokračovať, pokiaľ bude zdravie slúžiť. Myslím, že ešte stále mám čo dať nielen našim študentom a kolegom, ale aj talentovaným žiakom základných a stredných škôl, ktorým som venoval vyše 45 rokov svojho života.

Ako hodnotíte postavenie fyziky ako predmetu v učebných kurikulumách?

Táto téma by vyžadovala viac priestoru na diskusiu. Stručne povedané, postavenie

fyziky i matematiky má od 90. rokov minulého storočia klesajúcu tendenciu. Zo začiatku sa zotrvačnosťou udržiavala tradičná vysoká kvalita školstva všetkých stupňov. Potom

však nasledoval rad reforiem a z pohľadu fyziky a matematiky každá k horšiemu. V rámci „modernizácie“ sa zvyšoval obsah predmetu, objavili sa v ňom najmodernejšie poznatky

vedy, ale počet hodín výučby sa redukoval. Nezostáva tak čas na kvalitné vysvetlenie látky a najmä na experimenty, bez ktorých je výučba fyziky jalová. Výsledok je ten, že žiaci sa učia naspamäť teoretické formuly, máločomu rozumejú a po preskúšaní látku zasa zabudnú. Dôsledky vidíme u našich prvkov. To, čo sme my ovládali už na strednej škole, dnes musíme učiť od začiatku. Najhoršie je, že žiaci a študenti sa nevedia učiť.

Ako hodnotíte súčasný stav v oblasti práce s mládežou?

Pokiaľ ide o prácu s mládežou so zameraním na fyziku, existuje na Slovensku niekoľko škôl, kde sa žiakom naozaj venujú, ale sú to výnimky súvisiace s prítomnosťou kvalitných a zanietených učiteľov. Trojročné dieťa stále umára rodičov otázkou „prečo?“ – intuitívne chce veciam okolo seba rozumieť. S nástupom do školy sa ale tento postoj k svetu vytráca, mládež hľadá prevažne hotové návody ako na to a menej ju zaujímajú kauzálne súvislosti. Ako keby sa báli samostatne rozmýšľať. A to nie je dobrý trend. Stávajú sa tak ľahkým terčom pre populistov, či politických alebo ekonomických.

Vy sa mládeži venujete už desaťročia prostredníctvom Fyzikálnej olympiády. Ako sa darí „vašej“ mládeži?

V rámci Fyzikálnej olympiády sa venujeme hlavne mimoriadne nadaným študentom, ktorých hľadanie súvislostí ešte neomrzelo. Tým pomáhame, ako vieme. Usporadúvame sústreďenia, kde im odhaľujeme skutočné čaro fyziky, organizujeme súťaže a pomáhame im utvárať komunitu sebe podobných, ktorých hnacím motorom je túžba po poznání a porozumení vecí a dejov okolo seba. S tými najlepšími potom chodíme na medzinárodné súťaže, kde vďaka našej práci dosahujú naši študenti vynikajúce úspechy. A to nás teší zo všetkého najviac. Ako zvyknem v tejto súvislosti spomenúť - atlétom s medzinárodným uznaním sa človek nestane tým, že chodí v škole na telocvik. S matematikou, fyzikou... je to rovnaké. Ak chce žiak vyniknúť na celoštátnej alebo medzinárodnej úrovni, musí nielen chodiť do školy, ale potrebuje mať osobného „trénera“, ktorý ho vie potiahnuť vyššie. A o to sa dlhé roky usilujeme. A o tom, že sa nám to doteraz darí, svedčí aj to, že od roku 1993 (samostatnosť SR a teda aj Fyzikálnej olympiády) naši žiaci získali na Medzinárodnej fyzikálnej olympiáde 9 zlatých, 23 strieborných a 47 bronzových medailí a družstvo našej malej krajiny si udržiava v priemere

26. miesto spomedzi 85 krajín, ktoré sa súťaže zúčastňujú.

Celý svoj profesionálny život ste zasvätili našej univerzite. Čo pre vás UNIZA znamená?

Na našej škole pracujeme s manželkou prof. Ing. Klárou Čáповou, PhD., od roku 1971, takmer 50 rokov. Obaja máme nadanie učiť a tomu sme zasvätili celý život. A neľutujeme to. Práca s mladými ľuďmi nám bola a stále je obrovským povzbudením. Ako keby medzi študentmi človek zabúdal starnúť. Keby sme sa mali opäť rozhodovať, čomu zasvätiť život, asi by sme nenechali. Všetličo sa v živote na škole podarilo, niečo menej, ale celkovo vidíme naše účinkovanie na škole pozitívne. Za najväčší úspech našej kariéry považujeme spoločné založenie nového študijného programu biomedicínske inžinierstvo na FEIT, ktorý úspešne funguje už 20 rokov a ktorý si získal rešpekt nielen doma, ale i v zahraničí. Za ten čas naša katedra vychovala veľa úspešných absolventov, z ktorých tí najlepší sú dnes našimi kolegami na katedre a pokračovateľmi nášho diela.

Ako vnímate zmeny UNIZA v slede rôznych udalostí, ktoré vysoké školstvo formovali a formujú?

Po formálnej stránke škola prekonala dlhú cestu od špecializovanej Vysoké školy železničnej až po súčasnú plnohodnotnú Žilinskú univerzitu, ktorá zaujíma popredné miesto medzi univerzitami na Slovensku. Zmenilo sa aj profilovanie školy. Okrem tradičných technických fakúlt sa záber rozšíril aj o humanitné vedy, informačné technológie a bezpečnostný manažment. Radikálnu zmenu priniesol aj revolučný nástup moderných informačných a komunikačných technológií, a to nielen v zmene obsahu učiva, ale v celom manažmente vzdelávania, výskumu a prevádzky. My si ešte pamätáme písanie na písacom stroji, na prácu s logaritmickým pravítkom, to sú veci, ktoré už dnešní študenti nepoznajú. Moderné prostriedky však neprinášajú iba pozitívne trendy. Ak sa nevyužívajú rozumne, vedú k pasívnemu prijímaniu života, encyklopedickému vnímaniu sveta, konzumnému postojom k spoločnosti a celkovému odcudzeniu. Nástup IT kráča paralelne so zmenou politického režimu, čo sa významne prejavilo aj vo vzdelávaní. Zatiaľ čo pred revolúciu, za tzv. totalitného režimu, bolo vzdelávanie prevažne direktívne, po revolúcii nastúpil trend demokratizácie školstva, ktorý mal pozitívny dopad na malé percento študentov, ktorí nové

možnosti využívajú, ale negatívny dopad na tých, ktorí nové trendy zneužívajú. Za mimoriadne pozitívne považujem otvorenie sa svetu. Študenti i pedagógovia a výskumníci môžu bez prekážok čerpať z obrovskej studnice svetového poznania, cestovať do krajín celého sveta, navštevovať zahraničné vedecké a vzdelávacie ustanovizne a ovplyvňovať tak rozmer svojej osobnosti. Negatívne tendencie vo vzdelávaní značne posilnilo po roku 2000 prijatie nových pravidiel financovania vysokých škôl podľa počtu študentov. Rozpútala sa súťaž o študentov, čo malo veľmi neblahé dôsledky na klesajúcu kvalitu vzdelávania.

Ale vy ste aj optimista...

Áno, treba byť optimista. Aj medzi dnešnými poslucháčmi sú vynikajúci študenti, ktorí sa prišli hlavne vzdelávať a majú na to. Vždy si vravím, ak zo stovky študentov chodí na prednášky dvadsať, ktorých to zaujíma a na skúške excelujú, je to pre učiteľa dostatočná posila, a pre tých dvadsať sa oplatí vydať zo seba to najlepšie. A ak sa človek v našom veku obzrie na prežitie roky a premietne si tie zástupy vynikajúcich žiakov a študentov, povie si „stálo to za to“. Všetky úspechy v živote by však nebolo možné dosiahnuť bez podpory priateľov, kolegov a vlastnej rodiny, najmä svojej manželky, s ktorou zdieľame všetky problémy pracovné i súkromné už 50 rokov. Za to patrí všetkým aj pomyselný kúsok medaily sv. Gorazda, ktorú som dostal.

Máte rád svoje povolanie, aj s manželkou sa vám podarilo vybudovať úspešný študijný program, vychovať vynikajúcich absolventov, dostali ste významné ocenenie. Oslavujete životné jubileum a to je priestor na bilancovanie, hodnotenie... Čo všetko vám v tejto situácii napadlo?

Keď sa tak zamýšľam nad časovým reťazcom životných udalostí, nastolí sa nepríjemná otázka, prečo existuje tá nezmyselná hranica 70 rokov, ktorá človeka zo dňa na deň akosi degraduje, v našom prípade z profesora na odborného asistenta, po ktorej prekročení akoby človek strácal svoju hodnotu, napriek tomu, že je ešte plný energie, životných skúseností a chuti ďalej odovzdávať študentom a kolegom to najlepšie zo seba?

Spracovala Slavka Pitoňáková

Foto: Cyril Králik

Deň učiteľov

V Koncertnej sále FHV sa 28. marca tohto roka uskutočnilo už tradičné odovzdávanie plakiet J. A. Komenského, ktorými naša UNIZA vyjadruje úctu a vďaku jej skúsených dlhoročným pedagógom. Približne hodinového ceremoniálu sa okrem ocenených zúčastnili čelní predstavitelia univerzity, fakúlt a súčastí univerzity, ako aj ďalší pozvaní hostia. Prierez slávnostnej akadémie vám prinášame prostredníctvom nasledujúcich textov a fotografií.

„28. marec je sviatkom všetkých učiteľov, učiteľov na všetkých úrovniach vzdelávania. Tento sviatok je spojený s menom učiteľa národov - Jána Amosa Komenského, pedagóga, ktorý sa svojou činnosťou, názormi na úlohu vzdelania v živote jednotlivca i spoločnosti zaradil medzi najvýznamnejšie osobnosti v histórii ľudstva. Komenský zasahoval do mnohých odborov ľudskej činnosti a šírkou i hĺbkou svojho vzdelania patrila medzi popredných európskych vzdelancov svojej doby. Bol jedným z prvých, ktorí začali zápas za poskytnutie vzdelania ľuďom bez rozdielu pohlavia, rasy a sociálneho postavenia. Bol hlboko presvedčený o tom, že dobrá škola robí človeka lepším. Jeho myšlienky a názory sú nadčasové. V jeho ideách, humanizácii a demokratizácii vzdelávania musíme pokračovať aj dnes. Učiteľ a žiak to je vzájomná interakcia. Rukami pedagóga prechádza mnoho žiakov, študentov, ktorí sa stávajú súčasťou jeho života, sú jeho „školou“. Podobne sa učiteľ stáva súčasťou života jeho žiaka. Každý z nás má určite v pamäti svojho učiteľa, resp. učiteľov, ktorých obdivoval za ich prácu, prístup, za odhodlanie vysvetliť, porozumieť, pochopiť a naučiť nielen odbornú problematiku, ale ich obdivoval aj za vstevovanie morálnych zásad. Učiteľ, pedagóg zanecháva v študentovi svoju trvalú stopu. Snažme sa aj my zanechať pozitívnu stopu v našich študentoch. V ostatných rokoch často narážame na nedocenenie práce učiteľov a ich postavenia v spoločnosti. Želám si, aby sa to zmenilo. Aby sa to zmenilo, pretože systém výchovy a vzdelávania mladých ľudí, a následne vzdelané obyvateľstvo sú nevyhnutnými predpokladmi fungovania každej spoločnosti,“

uviedol vo svojom príhovore prvý prorektor a prorektor pre vzdelávanie doc. Ing. Vladimír Konečný, PhD., ktorý prítomných sprevádzal počas celého ceremoniálu.

Po ňom sa prítomným prihovaril rektor UNIZA prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD. Jeho slová (prihovor v plnom znení nájdete na 2. strane tohto čísla Spravodajcu, pozn.) boli zamerané na prácu vysokoškolského učiteľa v spleti rôznych problémov, ktoré ju determinujú, a predovšetkým na poďakovanie za dlhoročnú prácu pedagógom UNIZA.

Slávnostný program pokračoval udeľovaním plakiet Jána Amosa Komenského navrhnutým pedagogickým pracovníkom jednotlivých fakúlt a vzdelávacích ústavov našej UNIZA. Plakety J. A. Komenského prevzali títo pedagógovia:

Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov

prof. Ing. Jozef Gnap, PhD., z katedry cestnej a mestskej dopravy

doc. Ing. Viera Bartošová, PhD., z katedry ekonomiky

Strojnícka fakulta

prof. Ing. Milan Žmindák, CSc., z katedry aplikovanej mechaniky

prof. Ing. Milan Gregor, PhD., z katedry priemyselného inžinierstva

**Fakulta elektrotechniky
a informačných technológií**

prof. Ing. Vladimír Wieser, PhD.,
z katedry multimédií a informačno-
komunikačných technológií

Ing. Mária Karabinová, CSc.,
z katedry železničného staviteľstva
a traťového hospodárstva

Fakulta bezpečnostného inžinierstva

prof. Ing. Zdeněk Dvořák, PhD., z katedry
technických vied a informatiky

prof. RNDr. Peter Bury, CSc., z katedry fyziky

Fakulta riadenia a informatiky

doc. Ing. Jaroslav Král, PhD.,
z katedry manažérskych teórií

Fakulta humanitných vied

doc. PaedDr. Anton Lauček, PhD., z katedry
mediamatiky a kultúrneho dedičstva

Stavebná fakulta

doc. Ing. Štefan Belošovič, CSc.,
z katedry cestného staviteľstva

RNDr. Štefan Kovalík, PhD.,
z katedry informatiky

Ústav telesnej výchovy

PaedDr. Milan Rožánek

Slávnostnú časť ceremoniálu dokreslilo niekoľko hudobných vystúpení v podaní speváckeho zboru OMNIA (skladba Huddyho Ledbettera v úprave Moiry Smiley: Bring Me Litter Water, Silvy) a folklórneho súboru Stavbár (Piesne zo Štiavniku, Piesne z Kysúc).

Oficiálnu časť slávnostného podujatia ukončila spoločná fotografia ocenených pedagógov s rektorom UNIZA a študentská hymna Gaudeamus v podaní speváckeho zboru OMNIA.

Spracovala Slavka Pitoňáková
Ing. Jana Kollárová

E-športový festival UNIZA Masters po roku opäť v Žiline

Žilinská univerzita v Žiline opäť otvorila brány e-športového festivalu. Na návštevníkov UNIZA Masters aj tento rok čakali komentované turnaje, technologické novinky a vynikajúca atmosféra.

Fakulta elektrotechniky a informačných technológií UNIZA v spolupráci so spoločnosťou Koalan zorganizovala druhý ročník jedinečného e-športového festivalu UNIZA Masters. Brány festivalu boli pre návštevníkov otvorené od piatku 22. marca do nedele 24. marca. Celý trojdňový festival sa uskutočnil v priestoroch Novej Menzy. Viac ako 250 hráčov súťažilo o prízny money v celkovej hodnote 3300 € v turnajových hrách Counter Strike, HearthStone, FIFA19 a Clash Royale. Priebeh súťaženia bol komentovaný a streamovaný prostredníctvom sociálnych sietí. O ozvučenie akcie sa postaralo študentské Rádio X a tvorbu multimediálneho obsahu, streamovanie zabezpečovalo KMIKT štúdio z FEIT UNIZA.

UNIZA Masters nie je len o turnajoch. Na svoje si prišli aj návštevníci festivalu, na ktorých v rámci sprievodného programu čakali prezentácie najmodernejších technologických novinek, virtuálna realita, najvýkonnejšie počítačové zostavy, free play zóna a mnoho zaujímavých súťaží.

Súčasťou EXPO bol aj stánok UNIZA, kde sa návštevníci dozvedeli o možnostiach štúdia na Žilinskej univerzite. Návštevníci si mohli vytvoriť vlastnú počítačovú hru alebo vymodelovať a vytlačiť 3D model vo FEITcity a zároveň sa dozvedeli ako funguje virtuál-

na a rozšírená realita, umelá inteligencia... Pre nadšencov tvorby a úpravy fotografií, videa a zvuku boli dostupné prehliadky Ateliéru multimediálnej tvorby, ktorý sa nachádza v priestoroch CO krytu pod Novou menzou. Bohatý program bol okorený zaujímavými rozhovormi so známymi osobnosťami tohto odvetvia, napr. Faeli, Wango či Bananides. K akcii sa vyjadril hlavný organizátor podujatia prodekan FEIT UNIZA prof. Ing. Peter Brída, PhD.: „*Fakulta elektrotechniky a informačných technológií je modernou fakultou v oblasti výskumu, vzdelávania a naším cieľom je, aby študenti žili počas štúdia plnohodnotný sociálny život prostredníctvom rôznych mimoškolských aktivít. V súčasnosti sa e-šport stáva bežnou športovou aktivitou, športovanie pomáha rozvíjať tímového ducha. Na záver by som sa veľmi rád poďakoval vedeniu univerzity za podporu, dobrovoľníkom, spoluorganizátorom festivalu, zamestnancom Novej menzy, ktorí odvedli vynikajúcu prácu a vytvorili pre hráčov a hostí vynikajúce podmienky. Hostia mali možnosť spoznať našu univerzitu aj z iného pohľadu.*“

prof. Ing. Peter Brída, PhD.

Prodekan pre rozvoj a zahraničné styky

Fakulta elektrotechniky a informačných technológií UNIZA

Kvalita vedeckej práce predpokladá medzinárodnú spoluprácu

Tretí stupeň vysokoškolského štúdia, doktorandské štúdium, je jednou z foriem vysokoškolského vzdelávania. Vede študenta k samostatnej vedeckej práci, výberu publikovaných a komentovaných poznatkov, súvisiacich s témou dizertačnej práce, realizácii experimentálnych prác, výsledkom, diskusií, k formulovaniu záverov, vrátane uvedenia prínosov pre vedu a prax. Súčasťou činností študenta je aj priebežné oboznamovanie technickej verejnosti s dosiahnutými výsledkami formou vedeckých publikácií. Ide o činnosť náročnú, ktorú je možné vykonávať tak na národnej, ako aj medzinárodnej úrovni, v spolupráci s renomovanými zahraničnými pracoviskami, kde je záruka kvalitnej vedeckej práce.

Katedra materiálového inžinierstva Strojníckej fakulty Žilinskej univerzity v Žiline (UNIZA) dlhodobo významne spolupracuje s mnohými európskymi univerzitami a podnikmi. Mimoriadne úspešná je predovšetkým spolupráca s Talianskom, najmä s Politecnico di Milano (POLIMI), Dipartimento di Meccanica (Dr. h. c. prof. Mario Guagliano) a firmou Peen Service Srl, Bologna (PESEBO, Ing. Michele Bandini, PhD.). Vzájomná spolupráca je zameraná na zvyšovanie rezistencie progresívnych konštrukčných materiálov voči degračným mechanizmom, spôsobených únavou, realizovaním spevňovania povrchových vrstiev vysokoenergetickým tryskaním (shot peening a severe shot peening). Výsledky niekoľkoročného spoločného výskumu nachádzajú uplatnenie v dopravných prostriedkoch (automobily, lietadlá), kde sú vysoké požiadavky na spoľahlivosť, bezpečnosť; v nadväznosti potom sú to otázky ekonomické a ekologické.

Na výskumnej činnosti spolupracujúcich inštitúcií (KMI SJF UNIZA, Politecnico di Milano a Peen Service Srl, Bologna) sa významne podieľajú aj naši doktorandi, ktorí sa v rámci študijných pobytov pri riešení dizertačných prác venujú vyššie uvedenej vedeckej oblasti bádania. Študijné pobyty sú realizované v dĺžke od 3 do 6 mesiacov, pretože ako je dobrým zvykom, každý študent 3. stupňa VŠ na KMI SJF UNIZA musí minimálne 3 mesiace experimentálne pracovať v zahraničí. Pobyt sa realizujú v rámci rôznych programov, najčastejšie je to ERASMUS+ alebo Národný štipendijný program.

V posledných rokoch pôsobili v Taliansku na vyššie uvedených pracoviskách: Ing. Katarína Miková, PhD., Ing. Libor Trško, PhD., Ing. Ján Lago, PhD. (školiťel uvedených študentov bol prof. Ing. Otakar Bokůvka, PhD.); Ing. Denisa Závodská, PhD. (školiťelka prof. Ing. Eva Tillová, PhD.); Ing. Daniel Kajánek (školiťel prof. Ing. Branislav Hadzima, PhD.) a Ing. Michal Jambor (školiťel doc. Ing. František Nový, PhD.). Ich pobyt bol vždy nielen pracovný, t. j. vyriešili si časť svojej dizertačnej práce, spravili množstvo experimentov a hodnotení, ale aj spoznali novú univerzitu, fungovanie v inom vyučovacom systéme, spoznali novú krajinu, kultúru, nových ľudí, nový spôsob života. A o tom, že naši študenti nám urobili v Taliansku dobrú reklamu a tzv. sa nestratili, svedčí aj to, že tam opakovane môžeme študentov posilať.

Študenti, ktorí absolvujú vedecko-odborný študijný pobyt v zahraničí, nezískajú len zážitky na celý život, ale aj skúsenosti a zručnosti, ktoré sa im zišli a zídu pri ďalšom uplatňovaní sa na trhu práce, keďže až na Ing. Kajánka a Ing. Jambora, ktorí budú obhajovať svoje dizertačné práce v roku 2019, ostatní už úspešne ukončili pôsobenie na UNIZA. Zo skúseností vieme, že zamestnávateľia dokážu oceniť zahraničné stáže a dokonca ich v poslednom období považujú za veľmi podstatné.

O tom, že vzájomná spolupráca medzi slovenskou a talianskou univerzitou, vrátane firmy Peen Service Srl prináša výsledky uplatniteľné nielen v rámci riešenia dizertačných prác, ale aj v rámci vedeckovýskumnej činnosti a praxe, svedčia aj získané ocenenia našich absolventov v rámci konzorcia PROGRES3.

Vysoká škola báňska - Technická univerzita Ostrava v rámci konzorcia PROGRES3 už niekoľko rokov vyhlasuje súťaž o najlepšiu dizertačnú prácu obhájenú vždy v predchádzajúcom kalendárnom

roku, v kategóriách: ekonomika, financie a management; suroviny, energetika a životné prostredie; zdravie a aplikácie v zdravotníctve; informačné technológie a elektrotechnika; konkurencieschopné strojárstvo a materiálový výskum. Súťaže sa zúčastňuje pravidelne každý rok 16 univerzít z Poľska, Českej republiky a Slovenska; podmienkou je zaslanie prihlášky, vytlačená a elektronická verzia dizertačnej práce, autoreferát v angličtine, rovnako vytlačená a elektronická verzia. Samotná súťaž sa koná tradične počas marca príslušného roka, práce hodnotia komisie v jednotlivých kategóriách, víťazom je udelená finančná odmena, všetkým autorom dizertačných prác je zaslaný diplom.

A ako dopadla KMI SJF UNIZA? Do súťaže boli zaslané počas posledných rokov tri práce. V roku 2014 to bola práca „Vysokocyklová únava jemnozrnkej ocele po spevnení povrchu tryskaním“, autorky Ing. Kataríny Mikovej, PhD.; práca získala 3. miesto v kategórii „Konkurencieschopné strojárstvá, materiálový výskum“. V roku 2015 práca „Gigacycle fatigue properties of materials with nanostructured surface obtained by severe shot peening“, autor Ing. Libor Trško, PhD.; práca bola vyhodnotená ako vôbec najlepšia zo všetkých vyššie uvádzaných kategórií a získala 1. miesto. V roku 2019 práca s názvom „Fatigue properties of AlZn10Si8Mg alloy with different Fe content“, autorka Ing. Denisa Závodská, PhD.; práca získala 1. miesto v rovnakej kategórii ako je uvedené u Ing. Kataríny Mikovej, PhD.

Výsledky vzájomnej spolupráce (UNIZA, POLIMI, PESEBO) boli dôvodom aj pre nomináciu doktorandov Ing. Libora Trška, PhD. a Ing. Jána Laga, PhD., dekanom SJF prof. Dr. M. Ságom do súťaže „Študentská osobnosť Slovenska“ v akademickom roku 2014/2015 a 2016/2017 a udelenie ocenenia obom vyššie menovaným rektorkou UNIZA, Dr. h. c. prof. Ing. Tatianou Čorejovou, PhD. pri otvorení ak. roka 2017/2018 za kvalitnú publikačnú a experimentálnu vedeckovýskumnú činnosť v oblasti využitia nanoštruktúrnych povrchových vrstiev pri zvyšovaní únavovej životnosti konštrukčných materiálov. Keď sme už spomenuli publikačnú činnosť, naši doktorandi v spoluautorstve so svojimi školiteľmi a spolupracovníkmi z UNIZA, POLIMI a PESEBO, publikovali doposiaľ svoje výsledky vo viac ako 25 príspevkoch na konferenciách a vo vedeckých časopisoch - domácich aj zahraničných, zaradených aj v databázach WoS a SCOPUS; z toho 6 článkov s IF od 0.38 až po IF 3.5 (International Journal of Fatigue, Materials and Design, Metallic Materials, Surface Engineering, Journal of Materials Engineering and Performance, Journal of Visualized Experiments).

Čo na záver? **Kvalita vedeckej práce predpokladá medzinárodnú spoluprácu. A my sme radi, že takúto spoluprácu, ktorá trvá viac ako 19 rokov máme. Robí dobré meno nielen našej katedre, ale celej Žilinskej univerzite v Žiline.** Verte, dobre nám padne v laboratóriách, či na chodbe POLIMI, PESEBO v Taliansku stretnúť pedagóga, technika a opýta sa – ako sa darí Kataríne, Denise, Liborovi, Jánovi, Danielovi či Michalovi?

Prof. Ing. Eva Tillová, PhD.
Prof. Ing. Otakar Bokůvka, PhD.
Strojnícka fakulta UNIZA

Víťazná dizertačná práca zo Strojníckej fakulty UNIZA v súťaži o najlepšiu dizertačnú prácu obhájenú v roku 2018

Rovnako ako v predchádzajúcich šiestich rokoch vyhlásila Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava aj v roku 2018 v rámci univerzít združených v konzorciu PROGRES 3 súťaž o najlepšiu dizertačnú prácu obhájenú v roku 2018 v kategóriách:

1. ekonómia, financie a manažment,
2. suroviny, energetika a životné prostredie,
3. zdravie a aplikácie v zdravotníctve,
4. informačné technológie a elektrotechnika,
5. konkurencieschopné strojárstvo a materiálový výskum.

V kategórii č. 5 bola za UNIZA nominovaná dizertačná práca, obhájená na SJF, s názvom „Fatigue properties of AlZn10Si8Mg alloy with different Fe content“ Ing. Denisy Závodskej, PhD., bývalej dennej doktorandky na Strojníckej fakulte UNIZA pod vedením školiteľky prof. Ing. Evy Tillovej, PhD.

Vyhodnotenie súťaže sa konalo 8. marca 2019 na VŠB-TU Ostrava,

pričom UNIZA v odbornej komisii nominovanej kategórie zastupoval prof. Ing. Otakar Bokůvka, PhD., zo SJF.

Dizertačná práca z UNIZA sa vďaka svojej vysokej úrovni a tiež osobnej účasti nášho významného odborníka v hodnotiteľskej komisii v kategórii č. 5 umiestnila na prvom mieste v celkovej konkurencii takmer tridsiatich prihlásených prác. Víťazná práca bola ocenená diplomom a finančnou čiastkou v súlade s propozíciami súťaže, ktoré si ocenená súťažiacia prevzala na slávnostnom zasadnutí Vedeckej rady VŠB-TU Ostrave 28. marca 2019.

Úspešnej súťažiacej srdečne blahozeláme, členovi hodnotiteľskej komisie z UNIZA ďakujeme za osobnú účasť pri posudzovaní dizertačných prác a ďakujeme za dôstojnú reprezentáciu UNIZA.

Ing. Janka Macurová

Oddelenie pre vedu a výskum Rektorátu UNIZA

Generálny riaditeľ Spoločného výskumného centra EK na UNIZA

Žilinská univerzita privítala na svojej pôde 4. marca 2019 vzácného hosťa, ktorý na svojej prednáške priblížil Slovensko v kontexte európskej spolupráce vo vede a výskume. V rámci návštevy generálneho riaditeľa však bola podpísaná aj významná zmluva o partnerstve medzi UNIZA a Spoločného výskumného centra (JRC) v oblasti spoločného doktorandského štúdia v oblasti modelovania v doprave a energetike. V rámci tohto partnerstva budú študenti doktorandského štúdia spoločne vedení školiteľmi z UNIZA a JRC a budú mať možnosť absolvovať časť alebo celé doktorandské štúdiom na pracoviskách JRC. Partnerstvo tiež vytvorí predpoklady pre posilnenie spolupráce medzi JRC a UNIZA a prispeje k vzájomnému rozšíreniu znalostí a kompetencií v oblastiach spoločného doktorandského štúdia.

UNIZA si váži návštevu takého vzácného hosťa, akým je najvyššie postavený Slovák v exekutive EÚ. Vladimír Šucha pôsobil na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, ale aj na mnohých svetových vedeckých pracoviskách. Bol riaditeľom Agentúry na podporu výskumu a vývoja a v roku 2006 nastúpil do Európskej komisie ako riaditeľ Generálneho riaditeľstva pre vzdelávanie a kultúru. Od roku 2012 najprv pôsobil ako zástupca generálneho riaditeľa JRC Európskej komisie, no o dva roky neskôr sa stal jeho generálnym riaditeľom. Na tomto poste pôsobí dodnes.

Ing. Martina Slavíková
Oddelenie pre medzinárodné
vzťahy a marketing
Foto: Ing. Jana Kollárová

Dvere EDIS-u otvorené

Po prvýkrát v skoro 30-ročnej histórii vydavateľstva EDIS sme otvorili na jeden deň svoje dvere pre zamestnancov, študentov UNIZA i širokú verejnosť. Naším cieľom bolo nielen ukázať priestory, výrobné postupy, technológie, ale najmä stretnúť sa s našimi stálymi či novými zákazníkmi, partnermi a kolegami.

Počas tohto dňa sme zrealizovali sedem skupinových exkurzií pre cca 100 návštevníkov, počas ktorých si mohli pozrieť ukážku ofsetovej a digitálnej tlače, výrobu knižného obalu, realizáciu rôznych typov knihárskych väzieb, zušľachtovanie materiálu sľepotlačou a razbu fóliou. Pripravili sme výstavu vydaných publikácií a ukážky našich polygrafických produktov, propagačných predmetov s logom UNIZA. Návštevníci mali možnosť vidieť novšie aj staršie vydania univerzitného Spravodajcu – najstaršie vystavované číslo bolo z roku 1978. Zaujalo aj naše profifotenie v improvizovanom ateliéri a úprava fotografií. Každý návštevník si mohol z nášho DOD odniesť peknú fotografiu, čo mnohí aj využili.

Vyvrcholením dňa bolo predstavenie Správy o činnosti EDIS-u za rok 2018, ktorú uviedol do života prorektor doc. Ing. Vladimír Konečný, PhD.

Napriek intenzívnym prípravám a aj veľkej únave z celého dňa nás „dobila“ pochvala za dobre zorganizované podujatie, uznanie za namáhavú prácu vykonávanú našimi zamestnancami a pocit súdržnosti a kolegiality.

Všetkým, ktorí nás prišli podporiť, ďakujeme a veríme, že sa pri podobnom podujatí niekedy opäť stretneme.

Ing. Alena Micháľková
riaditeľka EDIS-vydavateľského centra ŽU

GEOSYNTETIKA 2019 - konferencia s medzinárodnou účasťou opäť v Žiline

Na pôde UNIZA sa v zmodernizovaných priestoroch prednáškovej budovy AR v dňoch 7. – 8. februára 2019 konal 13. ročník konferencie s medzinárodnou účasťou Geosyntetika 2019. Podujatia sa zúčastnilo viac ako 80 odborníkov zo Slovenska, Talianska, Rakúska, Poľska, Českej republiky a Srbska, ktorí sa venujú problematike používania geosyntetických materiálov pre dopravné, pozemné, vodohospodárske a ekologické stavby. Odborníci z firiem či z výskumných a vzdelávacích inštitúcií prezentovali celkom 15 príspevkov v 3 tematických celkoch: Projektovanie stavieb s využitím geosyntetických materiálov, Skúsenosti z realizovaných stavieb s použitím geosyntetiky, Výsledky výskumu a vývoja v oblasti geosyntetiky.

Cieľom konferencie, ktorá sa koná každý druhý rok, je poskytnúť najnovšie informácie z tejto špecifickej a progresívnej oblasti stavebníctva. Podujatie je určené projektantom, zhotoviteľom stavieb, stavebnému dozoru, zamestnancom verejnej správy a tiež výskumníkom a univerzitným pracovníkom.

Záštitu nad konferenciou prebrali Stavebná fakulta UNIZA, Slovenská pobočka Medzinárodnej geosyntetickej spoločnosti, Slovenská komora stavebných inžinierov, Železnice Slovenskej republiky a Slovenská cestná spoločnosť.

Po úvodnom slove prof. Josefa Vičana, prorektora UNIZA; prof. Mariána Drusu, dekana SvF UNIZA a odborného a organizačného garanta konferencie, a krátkom hudobnom vystúpení umelcov z FHV UNIZA, začala odborná časť konferencie. V hlavnej prednáške s názvom „Geotechnický monitoring vystužených horninových konštrukcií“ predstavil pozvaný hosť, prof. Andrea Segalini z Univerzity v Parme v Taliansku, inovatívne technológie inklinometrov a monitorovacích zariadení na báze najnovších senzorov od spoločnosti

ASE s. r. l., ktoré slúžia pre monitorovanie stavebných konštrukcií a horninového prostredia. V ďalšej časti pokračoval Radovan Baslík, predseda Slovenskej pobočky Medzinárodnej geosyntetickej spoločnosti (IGS), historickým prierezom používania geosyntetických materiálov na Slovensku za ostatných 40 rokov.

Priebeh konferencie splnil očakávania organizátorov, hostí, ako aj ostatných účastníkov. Príspevky boli prezentované na vysokej odbornej úrovni a medzi zúčastnenými vyvolali živú, tvorivú a podnetnú diskusiu. Konferencia GEOSYNTETIKA 2019 potvrdila svoju opodstatnenosť a organizátori už pripravujú 14. ročník, ktorý sa bude konať o dva roky opäť v Žiline. Viac info na: svf.uniza.sk/geosyntetika.

Za organizačný výbor konferencie

Ing. Renáta Kaisová a Ing. Filip Gago
Stavebná fakulta UNIZA

Robotika po francúzsky na FRI - Umelá inteligencia a Solárne autíčko

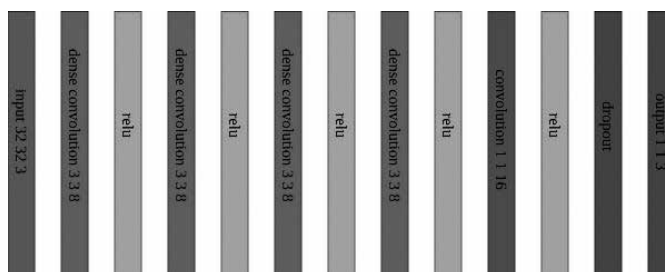
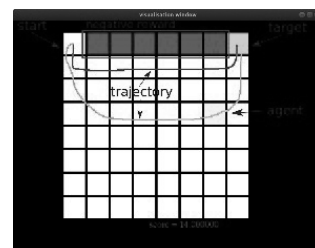
V dňoch 7. - 11. januára 2019 sa na FRI UNIZA uskutočnil workshop pre 14 francúzskych študentov z technickej vysokej školy Le CNAM en Grand Est. Počas svojho pobytu u nás si študenti vyskúšali prácu s algoritmami umelej inteligencie, ktoré boli postavené na využití metód Deep Learning. Tejto problematike sa pod vedením Ing. Michala Chovanca, PhD., venovali prvý týždeň svojho pobytu, keď sa oboznámili s metódou strojového učenia - reinforcement learning. Najskôr naprogramovali učebnicový príklad Q-learning vs Sarsa-learning s použitím tabuľky na uloženie Q-hodnôt. V ďalšej časti použili konvolučnú neurónovú sieť na učenie agenta v hre Snake. Ten sa sám, len pomocou toho, čo vidí a odmiern, naučil riadiť hru tak, aby dosiahol čo najvyššie skóre.

Študenti boli hodnotení v mini AI súťaži v posledný deň, koho "Bot" sa lepšie naučí hrať. Výsledky súťaže boli mimoriadne tesné.

Ing. Michal Hodoň, PhD., zhodnocuje: „Následne sme sa spolu s nimi v druhom týždni pobytu zamerali na problematiku využitia technológie obnoviteľných energetických zdrojov. V rámci workshopu si študenti zostrojili malé solárne robotické „vozidielko“, ktoré sa pokúsili riadiť tak, aby bolo schopné prejsť definovanú čiernu dráhu umiestnenú na bielom podklade. Nakoľko solárny panel ponúkol len obmedzené množstvo energie, študenti sa museli popasovať s optimalizáciou kódu tak, aby robot nielen prešiel vymedzenú dráhu, ale aby ju prešiel čo najrýchlejšie. Následným výstupom workshopu bola súťaž medzi všetkými zúčastnenými o titul solárneho robotického šampióna fakulty, ktorú však vyhral autor myšlienky prof. Ing. Juraj Miček, PhD., ako čierny kôň súťaže.“

Účastníci potvrdili veľkú spokojnosť s organizáciou akcie, najmä však s hravou formou nadobudnutia dôležitých vedomostí a schopností.

doc. Ing. Peter Ševčík, PhD.
Katedra technickej kybernetiky FRI UNIZA
Foto: Ing. Juraj Čerňanský
Katedra manažérskych teórií FRI UNIZA

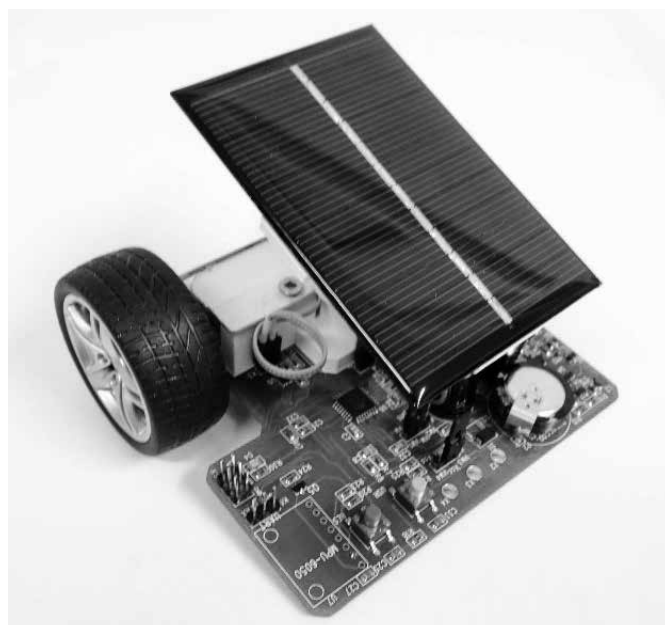
Umelá inteligencia – ukážka.

Francúzski študenti nasávajú vianočnú atmosféru mesta.

Francúzski študenti pri programovaní robotov.

Solárne autíčko, ktoré si študenti postavili a naprogramovali.

Krátke video z danej akcie si môžete pozrieť cez QR kód:

Od Terry Pratchetta k programovaniu

Fascinuje ho strojové učenie a umelá inteligencia. Robil výskum v Číne a nedávno sa vrátil z polročného pobytu na Kalifornskej univerzite v Berkeley. O nových skúsenostiach a poznatkoch, ktoré chce odovzdávať svojim študentom nám porozprával mladý, úspešný vedec Ing. Michal Gregor, PhD., z Katedry riadiacich a informačných systémov Fakulty elektrotechniky a informačných technológií UNIZA.

V USA ste v rámci programu spolupráce medzi UC Berkeley a UNIZA strávili pol roka. Čo všetko ste počas tohto obdobia stihli?

Participoval som na výskumných aktivitách, navštevoval som vybrané semináre a prednášky, učil sa od špičkových vedcov. Snažil som sa pochopiť, akým spôsobom sa veda a vzdelávanie realizujú na špičkových univerzitách a v čom sa to líši od nášho systému.

Čo vás v Berkeley najviac zaujalo?

Najväčším pozitívnym šokom pre mňa bolo najmä to, s koľkými hviezdnyimi vedcami som na univerzite prichádzal bežne do kontaktu. Dopoludnia som išiel na prednášku a učil Sergey Levine, ktorý patrí medzi úplnú špičku v oblasti hlbokého učenia s odmenou. Popoludní som sa zastavil na seminári a rečnil Wojciech Zaremba z firmy OpenAI alebo Jeff Dean z Google. Keď som sa obzrel do hľadiska, o kúsok ďalej zase sedel prof. Stuart Russell, spoluautor najznámejšej učebnice umelej inteligencie na svete. Na to si človek rád zvyká.

Čo ste si z pobytu „priniesli“ a chcete aplikovať vo svojej práci na UNIZA?

Nazbieral som veľa skúseností a získal som od členov fakulty aj určité praktické odporúčania. Aspoň niektoré z nich by sme radi v dohľadnej dobe implementovali aj v našich podmienkach. Týkajú sa hlavne spôsobu organizácie výskumu a výučby. Niektoré rozdiely sú systematické – na špičkových univerzitách napríklad pedagógovia učia výrazne menej hodín týždenne než u nás, aby mali možnosť venovať čas aj výskumu a aby sa odborne rozvíjali. Študenti majú zase neporovnateľne väčšiu flexibilitu pri výbere predmetov a sú vo veľkej miere zapojení aj do vedeckovýskumných aktivít univerzity. Týmto sa treba inšpirovať aj u nás. Iné veci sa zase týkajú konkrétne nášho pracoviska a odbornej oblasti – priniesol som so sebou nové poznatky, výskumné témy a nápady. Mnohé z nich sme už začali implementovať.

Môžete uviesť konkrétny príklad?

Najlepšie sa aplikujú skúsenosti v tých oblastiach, na ktoré mám priamy dosah. Momentálne napríklad s kolegami pripravujeme nové osnovy pre predmety umelá inteligencia

1 a 2. Ich náplň som na UC Berkeley konzultoval so špičkovými odborníkmi z oblasti. Verím, že nám to pomôže posunúť sa vpred, aby sme sa skutočne venovali najaktuálnejším témam a aby sme študentov vybavili silnými teoretickými základmi aj praktickými zručnosťami.

Umelá inteligencia a strojové učenie v dnešnej dobe zasahuje do mnohých (nielen) inžinierskych a vedeckých odvetví. Ako nové poznatky v týchto oblastiach môžu pomôcť v bežnom živote ľudí?

Metódy umelej inteligencie sa vedia učiť z obrovských objemov dát. Napríklad v prípade medicínskej diagnostiky sú principiálne schopné spracovať také množstvo skúseností, aké človek nedokáže obsiahnuť ani za celý život – užitočné to môže byť napríklad aj pri diagnostike veľmi zriedkavých chorôb, s ktorými sa bežný špecialista nemusí počas praxe stretnúť ani raz, ale existujú o nich dáta zo zahraničia. Viaceré úspešné riešenia pre tieto oblasti existujú už aj v súčasnosti, ibaže zatiaľ nie vždy dávajú dostatočné bezpečnostné záruky na to, aby sme si mohli dovoliť ich nasadiť v praxi.

Ako vnímate úlohu umelej inteligencie v súčasnej spoločnosti, blízkej budúcnosti (aj v nadväznosti na minulosť)? Aplikácií bude veľa. Z krátkodobého hľadiska sa dá očakávať napríklad využitie v počíta-

čovej grafike a v zábavnom priemysle. "Photoshop" budúcnosti bude vyzeráť úplne inak než sme zvyknutí. V niektorých filmoch už teraz generujú počítačom postavy hercov, ktorí medzičasom zomreli. V budúcnosti to bude omnoho ľahšie a lacnejšie. Budú to vedieť realizovať aj amatéri na bežnom komerčnom hardvéri. Z dlhodobejšieho hľadiska sa určite dajú očakávať mnohé aplikácie v priemysle, v inteligentnej doprave alebo v medicíne.

Vy sa vo svojom výskume zameriavate na strojové učenie (machine learning). Kde a ako sa strojové učenie v praxi využíva, čo nové ste do tejto oblasti priniesli vy (resp. celý tím)?

Strojové učenie patrí medzi oblasti, ktoré sa využívajú veľmi široko už aj v súčasnosti: napríklad pri swipe-ovaní na inteligentných klávesniciach smartfónov, v službe Gmail, ktorá pri písaní e-mailov automaticky navrhuje možné ukončenia rozpísanej vety alebo v strojovom preklade, ktorý síce nefunguje perfektne, ale je na nezaplatenie, keď chcete v Číne zistiť cestovný poriadok autobusu alebo si cez internet objednať kanvicu na čaj.

Ja sa v súčasnosti s niekoľkými ďalšími kolegami venujem okrem iného oblasti učenia s odmenou, ktoré má tiež veľa aplikácií. Používa sa napríklad na odporúčanie videí v rámci YouTube, na riadenie chladenia dátových centier Google, na filtrovanie notifikácií na Facebook-u... Pracuje sa aj na jeho aplikáciách v robotike – momentálne začíname na tejto oblasti robiť aj u nás. Mňa najviac zaujíma, ako robiť tento typ učenia efektívnejšie a ako učiaci sa systém motivovať, aby priebežne zbieral skúsenosti, ktoré sa dajú neskôr použiť pri riešení komplexných úloh. Hľadáme tiež spôsoby, ako takýmto systémom sprostredkovať naše existujúce znalosti o úlohe, ktorú riešia (aby sa nemuseli učiť všetko od nuly) a ako im komunikovať povely – ideálne v prirodzenom jazyku.

Je rozdiel v prístupoch a vnímaní strojového učenia a umelej inteligencie v USA a EÚ?

Môj dojem je, že v USA sa do tohto odvetvia pravdepodobne investuje viac než v Európe – nielen na úrovni verejných financií, ale aj v komerčnom sektore, napríklad zo stra- ➤➤

ny firmami ako sú Google, Facebook, Microsoft, OpenAI, Uber a mnohých ďalších. V rámci Európy tiež existujú excelentné pracoviská, napríklad v rámci Británie, Švajčiarska a ďalších krajín je viacero vynikajúcich univerzít a inštitútov, ktoré sa týmto veciam venujú na špičkovej úrovni. Ale napriek tomu bude treba pridať, ak chceme udržať krok. Veľkým hráčom nie je len USA, ale napríklad aj Čína, ktorá do výskumu a vývoja v oblasti umelej inteligencie investuje obrovské prostriedky. Začiatkom minulého roka som strávil dva mesiace na Tongji University v Šanghaji a môžem jedine potvrdiť, že nasadili rýchle tempo.

Pôsobíte na Katedre riadiacich a informačných systémov FEIT UNIZA. Ako prebádate váš výskum so vzdelávaním? Dará sa vám približovať tieto náročné procesy a metódy študentom?

Kedže v rámci výskumu aj výučby sa venujem presne tej istej oblasti, prepojenie v mojom prípade funguje veľmi dobre. Vďaka tomu, že sledujem literatúru z odboru, môžem študentom prezentovať aktuálne poznatky, často staré len niekoľko týždňov alebo dokonca dní. Kedže vo výskume prichádzam s mnohými metódami do kontaktu aj prakticky, to zase pomáha vniesť do výučby praktické náhľady a zručnosti. Zaujímavé je však aj opačné prepojenie – študentov by sme mali viac zapájať do výskumu. Na UC Berkeley je bežné, že študenti participujú na výskume v rámci niektorej výskumnej skupiny. Často sa na riešenie praktických výskumných úloh využívajú aj zadania semestrálnych prác...

U nás je to problém?

Hlavný problém, na ktorý v tomto smere narážam u nás, je nedostatočná pripravenosť študentov, z ktorých mnohí majú slabé jazykové a programátorské zručnosti a medzi ich silné stránky nepatrí ani matematika. Potom sa ťažko môžu so záujmom učiť o umelej inteligencii alebo s nami spolupracovať na výskume. Našťastie sa však medzi študentmi nájdu aj mimoriadne šikovní mladí ľudia, ktorí sú motivovaní a vedú sa nadchnúť. S tými je potom radosť robiť.

V jednom rozhovore ste uviedli, že prof. Geoffrey Hinton, známy ako „krstný otec“ hlbokého učenia sa vyjadril, že sa zo strojového učenia stáva akási „nová matematika“. Matematika je mnohými považovaná za „kráľovnú vied“. Ako by ste v tomto kontexte definovali strojové učenie?

Neviem, či si vôbec trúfam také prirovnanie

Momentka z Berkeley – uprostred prof. Ružena Bajcsy

povedať. Podobných bonmotov na tému strojového učenia a umelej inteligencie sa za poslednú dobu objavilo dosť veľa. Andrew Ng napríklad umelú inteligenciu označil za „novú elektrinu“, ktorá bude – tak ako voľakedy elektrifikácia – postupne transformovať všetky odvetvia. Na to mu však v rámci prednášky na konferencii NIPS 2017 odpovedal Ali Rahimi - umelá inteligencia je podľa neho v súčasnosti skôr „nová alchymia“ než „nová elektrina“. Častokrát sa totiž rozvíja veľmi živelné: o niektorých metódach síce empiricky vieme povedať, že fungujú, ale nemáme dobrú teóriu, ktorá by vysvetlila prečo. Mne sa na metódach strojového učenia páči, že sú určitým spôsobom univerzálne. Nevyžadujú si až také zložité modelovanie – vedú sa častokrát zákonitosti naučiť automaticky z dát. Práve preto sa dajú aplikovať na takú širokú škálu problémov. Mohli by sme teda strojové učenie pracovne nazvať „novým švajčiarskym nožíkom“, ale dosť pochybujem, že by sa práve toto pomenovanie uchytilo.

Umelá inteligencia bola v minulosti námetom pre sci-fi literatúru a filmy, dnes je to realita. Ako ste sa „dostali“ k tejto téme? Mali ste rád/máte rád sci-fi?

Samozrejme, je dôležité, aby sa človek vedel pre vedeckú oblasť, ktorej sa venuje, nadchnúť. Veľa programátorov, ktorých poznám, sa začalo učiť programovať preto, že mali radi počítačové hry. V istom momente si povedali, že by bolo „cool“ robiť niečo také. So mnou to bolo podobné. Baví ma nielen sci-fi literatúra, ale aj bežná fikcia a fantasy. Dobré ste využi-

li, že to bol dôležitý faktor. Na gymnáziu som si v knihe, ktorú známy britský autor Terry Pratchett napísal spolu s biológom a matematikom, prečítal o genetických algoritmoch – a už aj som bol „chytený“. Ide o metódu, ktorá na základe evolučných princípov realizuje optimalizáciu. Neváhal som a hneď som si ju začal programovať. Odtiaľ som prešiel na neuronové siete a časom sa už ani nedalo prestať.

Niekde som čítala, že umelá inteligencia je iba taká dobrá ako ľudstvo samo. Aký je váš názor (aj v kontexte kritikov umelej inteligencie)?

Na tom je veľa pravdy. Samozrejme, že sa tieto metódy dajú použiť veľmi nekalými spôsobmi a začína to platiť už aj v súčasnosti. Otázka je tiež, čo sa stane s politickou štruktúrou našej spoločnosti, ak v nejakom bode prestanú najbohatší ľudia sveta potrebovať na prežitie ľudskú prácu. Ale na druhej strane, niektorí samozvaní futuroológovia nás strašia, že umelá inteligencia čoskoro ovládne ľudstvo. Také obavy považujem za veľmi predčasné. Pekne to vyjadrila na sociálnych sieťach Heather Staneke, ktorú odvtedy rád citujem: „Autokorekcia na telefóne mi opravila vetu 'o chvíľu som tam' na 'chľapaté mangá'. Neobávam sa umelej inteligencie.“ Súčasný problém umelej inteligencie je skôr v tom, že je príliš hlúpa, nie že by bola príliš inteligentná. A z toho plynú aj bezpečnostné riziká.

Spracovala Slavka Pitoňáková

Foto: Cyril Králik

Katedra technickej kybernetiky FRI UNIZA venovala VW e-Up! autistickým pacientom

V rámci projektu Nadácie Volkswagen #PomáhameĎalej, ktorý bol organizovaný pri príležitosti 10 rokov založenia nadácie VW, sa v letných mesiacoch 2018 v obchodnom centre Galéria Martin uskutočnila verejná výstava projektov zo severného Slovenska. Výstava trvala tri dni a jej otvorenie sprevádzala prezentácia 10 najlepších projektov z celkového počtu 1100 podporených, ktoré získali počas minulých 10 rokov najväčší ohlas. Projekt Fakulty riadenia a informatiky UNIZA - Katedry technickej kybernetiky "Podpora výučby robotiky na stredných a základných školách" medzi nimi nemohol chýbať. Na základe facebookového hlasovania bol tento projekt vyhodnotený ako najlepší, pričom získal hlavnú cenu – zapožičanie automobilu Volkswagen e-Up! na 1 rok. Rozhodli sme sa, že auto by sa nám na fakultu síce zišlo, ale vieme prežiť aj bez neho. Výhru sme s radosťou venovali tým, ktorí to potrebujú viac ako my.

Denné centrum Frézia, ktoré organizuje rôznorodé aktivity zamerané na praktické vzdelávanie ľudí s mentálnym postihnutím,

sa tak môže tešiť z nového automobilu. Práve im veľa spokojných kilometrov. Poďakovať by sme sa chceli Nadácii Volkswagen nielen za toto podujatie, ale predovšetkým za ich dlhoročnú podporu, vďaka ktorej

rozširujeme výučbu robotiky na stredných a základných školách.

Ing. Michal Hodoň, PhD.

Katedra technickej kybernetiky FRI UNIZA

Fotografie: Nadácia Volkswagen Slovakia

Medzinárodný workshop o ochrane kritickej infraštruktúry na FBI

Pod záštitou vtedajšieho dekana fakulty bezpečnostného inžinierstva prof. Ing. Zdeňka Dvořáka, PhD., sa v dňoch 14. a 15. januára 2019 uskutočnil na pôde FBI medzinárodný workshop o ochrane kritickej infraštruktúry. Workshopu sa zúčastnili zástupcovia univerzít z viacerých krajín, ktorých vedecká činnosť sa orientuje na otázky bezpečnosti strategických objektov, nielen z pohľadu na riešenie režimových opatrení, ale aj technického zabezpečenia a zvýšenia ochrany. Svojimi znalosťami, okrem účastníkov z Fakulty bezpečnostného inžinierstva a zo Stavebnej fakulty UNIZA, prispeli kolegovia zo Slovinska (University of Ljubljana), Maďarska (Obuda University), Poľska (Military university of Technology), z Českej republiky (České vysoké učení technické), ako aj kolegovia z Ukrajiny,

ktorí pricestovali z dvoch inštitúcií v Charkove (National university of civil defence of Ukraine a A. Podgorny Institute for Mechanical Engineering Problems National Academy of Sciences of Ukraine). Workshop bol zameraný na prehĺbenie spolupráce a prípravu medzinárodných projektov v rámci aktuálnych výziev Vísegradského fondu a Erasmus+. Ďalším cieľom workshopu bola príprava spoločných publikácií a medzinárodných vedeckých projektov v oblasti bezpečnosti.

Ing. Lucia Figuli, PhD.

prof. Ing. Zdeňek Dvořák, PhD.

Katedra technických vied a informatiky FBI

Foto: Andrea Špaňová - študentka št. programu záchranné služby

Jarná škola programovania na FRI: Hrajme sa, že programujeme

V rámci popularizácie IT štúdia bola na Fakulte riadenia a informatiky UNIZA počas jarných prázdnin 2018 zorganizovaná jarná škola programovania. Zúčastnilo sa jej 102 stredoškóľakov takmer z celého Slovenska. Spomeňme napríklad Košice, Banskú Bystricu, Bratislavu i regióny Orava a Kysuce.

Vďaka podpore z Nadácie VW si študenti mohli sami zostrojiť svoj vlastný IoT senzor, s ktorým sa počas jarnej školy mohli „hrať“. Mohli si na ňom skúsiť naprogramovať rôzne algoritmy, ktorými následne riadili činnosť daného senzora. Okrem toho si pokročilejší študenti na stavebnici Yrobot vyskúšali, aké je to implementovať zložitejšie štruktúry riadenia.

Hoci boli cieľovou skupinou projektu najmä stredoškóľskí študenti z celej SR, akcie sa zúčastnilo aj niekoľko stredoškóľských pedagógov. Títo sa rovnako ako ich študenti, chceli niečomu prirúčiť zábavnou formou.

Ako vidia s odstupom času jarnú školu pedagógovia FRI UNIZA? Dajme priestor niektorým z nich.

„Projekt „Robotika a IoT“ hodnotíme ako veľmi úspešný. Odhliadnuc od toho, že organizácia daného podujatia bola pre obrovský záujem a veľkú účasť celkom náročná. Odmenu nám bol zápal študentov, s akým sa pustili do riešenia jednotlivých úloh, aj keď väčšina z nich nemala o programovaní ani „šajnu,“ uviedol Ing. Michal Hodoň, PhD.

„Môžeme konštatovať, že študenti sa počas kurzu naozaj „hrali“, skúšali rôzne postupy a každý jeden nezdar dokázali svojou snahou odstrániť. K tomu im pomáhali nielen lektori

kurzu, ktorí bez nároku na akýkoľvek honorár pomáhali naozaj veľmi intenzívne (za čo im patrí veľká vďaka),“ vyjadril sa prof. Ing. Juraj Miček, PhD.

Lektormi kurzu boli aj študenti posledného ročníka študijného programu počítačové inžinierstvo, ktorí sa oboznámili s neľahkým svetom „spoza druhej strany katedry“.

Na základe skúseností sme presvedčení, že

takéto akcie najlepšie ukážu krásu štúdia technických disciplín všetkým potencionálnym záujemcom. Radi by sme v organizácii podobných akcií pokračovali aj naďalej.

doc. Ing. Peter Ševčík, PhD.
Katedra technickej kybernetiky FRI
Foto: Ing. Juraj Čerňanský
Katedra manažérskych teórií FRI

Stredoškoly z Žilinského kraja opäť v hĺbinách sveta častíc

UNIZA bola 3. apríla 2019 hosťiteľom už 15. ročníka Majstrovských tried v časticovej fyzike – Masterclasses. Účastníci sa na jeden deň ponorili do fascinujúcej oblasti časticovej fyziky. Základnou myšlienkou programu je nechať študentov, aby čo najviac pracovali ako skutoční vedci. Tento rok sa podujatia zúčastnilo rekordných 195 študentov z 13 gymnázií Žilinského kraja.

V úvode podujatia privítal dekan Fakulty elektrotechniky a informačných technológií Pavol Špánik všetkých účastníkov a poprial im veľa úspechov. Celodenný program odštartovala prednáška Mikuláša Gintnera z Katedry fyziky Fakulty elektrotechniky a informačných technológií UNIZA na tému Podivný mikrosvet. Matej Melo, doktorand z Katedry jadrovej fyziky a biofyziky Fakulty matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave, ktorý pracuje na experimente ATLAS, z vlastnej skúsenosti priblížil problematiku urýchľovačov a detektorov častíc. Prednášku na tému Zjednotenie a krása fyziky prezentoval Ivan Melo, národný koordinátor podujatia Masterclasses.

Po teoretickom úvode nasledovala praktická časť, v ktorej sa už študenti stretli s reálnymi dátami centra európskeho jadrového výskumu CERN v Ženeve. Ich úloha bola jasná - identifikovať častice, ktoré vznikli v procesoch kolízií protibežných zväzkov urýchlených protónov. Aj tento deň Masterclasses končil videokonferenciou, počas ktorej sa študenti spojili s dvoma moderátormi v CERNe, aby skombinovali a prediskutovali svoje výsledky.

Masterclasses na UNIZA sú súčasťou každoročného programu Medzinárodné majstrovské triedy. Vedci na viac ako 200 univerzitách

a laboratóriách sú hosťiteľmi Masterclasses v domácich inštitúciách. Masterclasses sú tento rok od 7. marca do 17. apríla vo viac ako 50 krajinách sveta.

Ing. Martina Slavíková
Oddelenie pre medzinárodné vzťahy a marketing
Foto: Ing. Jana Kollárová

Miniseminár Oxford Professional Development

V priestoroch Fakulty humanitných vied UNIZA sa 19. marca 2019 uskutočnil metodologicky orientovaný miniseminár Oxford Professional Development, ktorý zorganizovala katedra anglického jazyka a literatúry v spolupráci s vydavateľstvom Oxford University Press. Miniseminár viedol Mgr. Peter Huček, ELT Consultant Oxford University Press pre oblasť severozápadného Slovenska. Program podujatia bol primárne orientovaný pre študentov študijného programu učiteľstvo anglického jazyka a literatúry v kombinácii, keďže zahŕňal najmä praktické tipy a aktivity, ako rozvíjať zručnosť rozprávania u žiakov počas vyučovania anglického jazyka (My students

won't speak, or will they?). Zároveň bola zdôraznená dôležitosť faktorov, akými sú motivácia a osobná zainteresovanosť zo strany učiteľa v procese výučby cudzieho jazyka.

Vzhľadom na pozitívne ohlasy na podujatie by zúčastnené strany radi založili tradíciu podobne zameraných metodologických miniseminárov. Na november 2019 pripravuje KAJ FHV spolu s OUP miniseminár s témou How to enlarge students' vocabulary.

PaedDr. Marta Lacková, PhD.
Katedra anglického jazyka a literatúry FHV

Ľudia budú hľadať živých ľudí a nájdu ich aj v knižniciach

Marec je už viac ako 60 rokov spájaný s odkazom na významného slovenského buditeľa a milovníka kníh Mateja Hrebendu a zástupcovia knižníc sa počas tohto obdobia intenzívne zapájajú do rôznych aktivít, ktoré knihy a ich čítanie popularizujú. Vo svete plnom technológií je to úloha náročná. Zmeny v spoločnosti a vo svete informačno-komunikačných technológií si vyžadujú aj isté zmeny v aktivitách knihovníkov a ich prístupe k čitateľom. Aj o tom, ako sa v tomto smere darí našej Univerzitetnej knižnici nám porozprávala jej riaditeľka **PhDr. Alena Mičicová**.

Knižnica na pôde našej univerzity funguje od roku 1961 (od roku 1997 pod názvom Univerzitná knižnica). Ako by ste stručne zhodnotili jej vývoj?

Rada pripomínam, že naša knižnica vznikla z jednej katedrovej knižnice Vysokej školy dopravnej v Prahe a pozrite sa, kam sme sa posunuli. Rozsah a skladba nášho fondu, škála služieb, podpora pedagogických a vedeckých procesov na univerzite, erudovanosť knižničných pracovníkov nás radia ku progresívnym akademickým knižniciam. A nie je to len v slovenskom meradle. Pri našich pracovných stretnutiach s európskymi kolegami sme pochopili, že môžeme byť rovnocennými partnermi, ponúknuť naše skúsenosti a samozrejme sa inšpirovať ich príkladmi dobrej praxe.

Pri nástupe do funkcie riaditeľky (2014) ste mali predstavu, že knižnica bude centrom diania, stretávania aj relaxu. Vašou predstavou bola transformácia knižnice na komunitné centrum. Podarilo sa ju naplniť?

Ak by ste do knižnice zavítali uprostred semestra, v dňoch uprostred týždňa a uprostred dňa, museli by ste si chvíľku hľadať voľné miesto. Tuli sedacie vaky by boli pravdepodobne obsadené. Relaxačná zóna a tichý študijný box sú viac menej „vybookované“, pretože si ich rezerváciu môžete vyriešiť elektronicky. V knižnici máte stále možnosť vidieť menšie aj väčšie skupinky študentov. Niektorí riešia spoločné projektové zadania, učia sa, iní relaxujú pri počítačových alebo stolových hrách. Často u nás študujú zahraniční študenti programu Erasmus+, ktorí knižnicu navštevujú naozaj radi. Takže áno, v tomto zmysle sa knižnica stala miestom, kde sa ľudia stretávajú.

Je ťažké realizovať túto ideu?

Myšlienka stať sa centrom komunitného diania sa v tejto dobe realizuje ťažšie. Postupne sme pochopili, že v aktuálnom štádiu rozvoja komunity ďaleko viac oslovíme a poslúžime Žiline, ak naše služby „vyvezieme“. Posledné roky sa pravidelne zúčastňujeme komunitného života v meste. Pravidelne sa zúčastňujeme festivalu Inter Nos na Mariánskom námestí, chodíme prezentovať naše

PhDr. Alena Mičicová je riaditeľkou Univerzitetnej knižnice od roku 2014. Vedie 19-členný kolektív, pre ktorý je dôležitý vzťah s čitateľmi založený na dôvere.

služby na Staromestské slávnosti, nájdete nás na Noci výskumníkov, na Burze pracovných príležitostí. Vlni sme prvýkrát participovali na príprave komunitného Vianočného koncertu, zapájame sa do Žilinského literárneho festivalu. Pred mesiacom sme uzavreli dohodu o spolupráci 3 knižníc v regióne pod názvom Trikrát viac. Naša knižnica, Krajská knižnica v Žiline a Experimentálna knižnica v Čadci prinesú čitateľom kvalitnejšie služby práve vďaka našej spolupráci. O našich akciách sa komunita dozvie aj vďaka novému regionálnemu mesačníku Ľala ho, kde prezentujú svoje mesačné programy mnohé kultúrne inštitúcie mesta a medzi nimi aj my.

Od februára 2019 funguje v knižnici nové informačné centrum Europe Direct, vy ste jeho manažérka. Čo nové centrum univerzite prinesie, čo sa podarilo, čo sa plánuje?

Centrum už za jeden rok prinieslo veľa podnetných aktivít. Vďaka centru sme napríklad boli na všetkých dňoch otvorených dverí na fakultách. Opakovane sme pripravili semi-

náre o možnostiach, ktoré ponúka pre rôzne cieľové skupiny program Erasmus+. Pripravili sme regionálne kolo súťaže Mladý Európan s účasťou viac ako 50 stredoškóľakov a ich pedagógov. Počas roka nás navštívilo viac ako 500 študentov stredných škôl. Na každej akcii, ktorú organizujeme, prezentujeme okrem záležitostí EÚ aj možnosti štúdia na UNIZA. Je to vzájomne prospešné prepojenie európskeho projektu a aktivít univerzity.

Aká je návštevnosť knižnice (aj v porovnaní s minulosťou), koľko kníh sa požičiava?

Návštevnosť knižnice stúpla a tento trend pokračuje. Čísla niekedy najlepšie dokreslia realitu, preto za našich ročných štatistík vyberám (ku koncu roka 2018): stav fondu 215 398 knižničných jednotiek, 154 e-bookov, 241 titulov periodik (z toho 116 zahraničných), 4 208 čitateľov, 41 179 registrovaných výpožičiek, fyzická návštevnosť 41 053 návštevníkov, 20 003 elektronických referenčných služieb, 201 rešerší, 2 277 záznamov do Centrálnej evidencie publikačnej činnosti, počet vyhľadávaní v databázach-EIZ 162 196, 51 532 relácií na web stránke UKZU (o 9 136 viac ako v r. 2017), 120 204 zobrazení našich webových stránok, počet príspevkov na fb 131, zobrazenie príspevkov fb 47 629, 173 používateľov e-lavičky, 31 používateľov bezdrôtového nabitia, 755 používateľov sa na lavičku pripojilo vez wifi...

V minulosti sa stávalo sa, že čitatelia knihy nevrátili, riešite podobné problémy aj dnes?

Áno, stáva sa, že sa knihy stratia, zabudnú vrátiť. Moje kolegyně vedú dohodnúť riešenia, dá sa kniha zakúpiť a vrátiť, ak už na trhu nie je, dá sa priniesť adekvátna náhrada. Náš vzťah s čitateľmi sa zakladá na dôvere. Sme správcovia majetku univerzity, riadime sa príslušnými zákonmi a ďalšími predpismi pri ochrane fondu, ale fond je živý mechanizmus, stále je v pohybe a má a musí slúžiť. Pre tento cieľ robíme veľa a chceme, aby naši čitatelia takto naše služby chápali. Vždy je potrebné komunikovať a vysvetliť. Kuriozity sa pritrafia aj u nás. Napríklad pri biblioboxe sme riešili

vrátenie knihy, o ktorej si študentka myslela, že ju vrátila. Žiaľ, signatúra knihy, ktorú mala vrátiť, sa u nás neobjavila. Podrobným šetrením sa podarilo vystopovať, že knihu síce vrátila, ale zobrala ju z police svojej spolubývajúcej. Išlo o rovnaký titul s inou signatúrou. „Jej“ kniha zostala na internáte, všetko sa vysvetlilo a náš knižničný systém to „istil“.

Ako vnímate opodstatnenosť knižnice v dnešnom svete?

Trafili ste moju milovanú tému. Knihy a knižnice boli, sú a budú. O tom niet pochyb. Som veľmi optimistická ohľadom ďalšieho posunu úlohy knižníc. Myslím si, že im pribúdajú a razantne pribudnú mnohé zaujímavé funkcie a úlohy. Budú tvoriť potrebný kontrapunkt virtuálnemu svetu. Keď virtuálna realita už nebude stačiť uspokojiť všetky potreby socializácie, ľudia budú hľadať živých ľudí a nájsť ich aj v knižniciach. Pekné, pokojné, relaxačné prostredie knižníc bude v pretechnizovanom svete stále dôležitejšie. My sme tento zápal pre niečo tradičné, možno až retro videli na našich akciách. Vlni sme počas Týždňa slovenských knižníc pripravili v knižnici Retro týždeň a mal veľký úspech. Počnúc pionierskou šatkou cez staré rádiá a iné predmety až po historickú motorku sa všetko stretlo s veľkým záujmom. Tak sa zrodil aj náš zámer, ktorým sa teraz v knižnici riadime – prepájať inovácie s tradičnými službami. Dobrým príkladom môže byť uvedenie inteligentnej lavičky pred knižnicou a spolu s ňou zriadenie prvej univerzitnej knižnej búdky. Jedno aj druhé našlo svoje miesto. Štatistiky dokazujú, že časť čitateľov si na lavičke pozrie internet, nabije mobil, oddýchne v „tulivaku“ a iní si z knižnej búdky odnesú pod pazuchu niekoľko kníh. Jedna aj druhá skupina je spokojná, pričom každý využil iný charakter našich služieb. A určite sú aj takí, čo využijú oboje.

Aký je pracovný deň zamestnancov knižnice, koľko zamestnancov má naša knižnica?

V knižnici pracuje 19 odborných pracovníčok. Polovica z nás má vysokoškolské vzdelanie. Sme ženský kolektív aktuálne s jedným kolegom. Nemyslím, že by sa u nás mal zle. Služby pre verejnosť začínajú ráno o ôsmej a končia podvečer (18.00 hod), okrem piatku. Po masívnej rekonštrukcii knižnice a reorganizácii priestorov pre čitateľov sa návštevnosť podstatne zvýšila. Len na našich akciách, ktorých bolo vyše stovky minulý rok, sme mali návštevnosť vyše 9 000 ľudí. Ročná návštevnosť v knižnici bola 41 053 čitateľov. Najsilnejšie

dni sú utorok - štvrtok a myslím, že to kopíruje intenzitu rozvrhu. Pracovníčky v službách pracujú do 18.00 hod a tomu je prispôsobený ich pracovný čas.

Ako funguje Hrebendov kabinet?

Hrebendov kabinet je priestor, v ktorom knihy nájsť svojich čitateľov a naopak. Čudovali by ste sa, akí naradostení odtiaľ niekedy odchádzajú čitatelia, pretože našli knihu, o ktorej už ani nedúfali, že ju ešte niekde nájsť. Tiež je pre nás zadostučinením, keď napríklad pracovníci univerzity darujú knihy do Hrebendovho kabinetu z rôznych rodinných knižníc a sú radi, že kniha dostane ďalšiu šancu a nejde do zberu.

Ako má podľa vás vyzeráť a fungovať univerzitná knižnica prítomnosti aj budúcnosti?

Podľa všetkých dostupných štúdií a prognóz knihovnícke povolanie v akademickom prostredí prejde veľmi podstatnými zmenami už v priebehu niekoľkých rokov. Rutinné činnosti nahradia self-checky a iné elektronické stroje. Aj keď mnohí predpokladali, že e-booky vytlačia tlačenu knihu, nemyslím si, že sa tak stane. Elektronické knihy v našom fonde majú pekné štatistiky výpožičiek, ale vôbec to neznižilo požičiavanie tlačených kníh a skript. Skôr vidíme symbiózu a vzájomné dopĺňanie sa. V knižnici kladieme dôraz na rozvoj nových poradenských služieb - poradenstvo ku otvorenej vede a Open Access publikovaniu či postupné zavedenie pozície kurátora vedeckého publikovania. Veda sa otvára verejnosti a aj vzhľadom na naše dobré postavenie v komunite chceme ponúknuť projekty Citi-

zen Science už v krátkej budúcnosti. Knižnica v akademickom prostredí musí držať krok s najnovšími technológiami. Keďže fungujeme na technologicky orientovanej univerzite, bude sa aj rozvoj knižnice uberať tými progresívnejšími cestami.

V akom štádiu je myšlienka novej knižnice v univerzitnom areáli?

Myšlienka žije a naberá stále viac reálne kontúry. Pripravujeme štúdiu a v horizonte roku – dvoch by sme mali mať pripravený projekt. Na nutnosti umiestnenia knižnice v blízkosti centra univerzity v novej, moderne vybavenej budove je na univerzite zhoda a my sa budeme snažiť tento zámer naplniť.

Ste riaditeľka knižnice. Rada čítate? Aké sú vaše ďalšie záľuby?...

Čítam, celoživotne, veľa a rada. Som postrach kníhkupectiev, pretože radím ostatným zákazníkovi, čo si kúpiť, čo je dobré si prečítať. Som veľmi kritická a nespokojná, keď mi v kníhkupectve nevedia poradiť, keď sa neorientujú v novinkách a nemajú adekvátne informácie a vedomosti. Naopak, keď sa stretnem so zdatným kníhkupectvom a máme takých v Žiline dosť, je to pre mňa sviatok a vtedy nevnímam čas a ani koľko zase za knihy miniem. A ďalšie záujmy? Folklór našich hôr a dolín, čím ďalej tým viac aj spevy môjho rodného papradňanského chotára. Zima je obdobie, keď sa rada túlam v prírode, keď sa dá, tak lyžujem alebo bežkujem. V lete preferujem potulky po Európe, najlepšie niekde pri mori.

Spracovala Slavka Pitoňáková

Foto: Cyril Králik

On-line reputačný manažment: spolupráca troch slovenských univerzít

Projekt s názvom Výskum problematiky on-line reputačného manažmentu (ORM) subjektov pôsobiacich v odvetví automobilového priemyslu je financovaný Agentúrou na podporu výskumu a vývoja (APVV APVV-15-0511). Je realizovaný Fakultou riadenia a informatiky zo Žilinskej univerzity v Žiline, Fakultou podnikového manažmentu z Ekonomickej univerzity v Bratislave a Ekonomickou fakultou z Technickej univerzity v Košiciach.

Cieľom projektu je realizácia výskumu v oblasti aktuálneho fenoménu riadenia podnikov, ktorou je riadenie online reputácie vo vzťahu voči všetkým zainteresovaným stranám v odvetví automobilového priemyslu. V súčasnej hyperinformačnej a hyperkonkurenčnej dobe sa stále viac dostáva do popredia potreba prítomnosti podnikov v online prostredí. Potrebný je neustály monitoring a riadenie všetkých relevantných on-line aktivít. Cieľovú skupinu v projekte predstavujú subjekty, ktoré sú producentmi, prípadne ktoré sa priamo podieľajú na produkcii automobilov a príslušenstva pod vlastnou značkou. Dôvodom výberu automobilového odvetvia je fakt, že toto odvetvie predstavuje relatívne vysoký percentuálny podiel tvorby HDP Slovenskej republiky. Podniky pôsobiace v tomto odvetví sú pre hospodárstvo Slovenska kritické a preto je potrebné rozšíriť poznanie v oblasti riadenia online reputácie. Konkrétne: vypracovať

komplexné a účinné opatrenia, ktorých cieľom je zlepšiť aktívny online reputačný manažment. Úspešnosť projektu potvrdzuje množstvo vedeckých publikácií vo vedeckých časopisoch, v zborníkoch z domácich i zahraničných konferencií. Dôležitým prínosom je i participácia študentov prostredníctvom dizertačných, diplomových a bakalárskych prác. Riešitelia projektu sa zameriavajú na rozvoj teoretickej základne a identifikáciu dôležitých faktorov, ktoré pôsobia na riadenie online reputácie podnikov. Ďalej na zistenie miery vplyvu týchto faktorov a návrh matematického modelu online reputačného manažmentu ako aj formuláciu odporúčaní pre subjekty pôsobiace v automobilovom priemysle. Reputácia a online reputácia podnikom pomáha budovať pozitívny názor zainteresovaných strán na podnik, ale tiež ich postoje a očakávania, ktoré si na základe dostupných informácií o subjekte vytvárajú. Budovanie

online reputácie so sebou prináša subjektom pôsobiacim v automobilovom priemysle množstvo výhod v ekonomickej oblasti, ale tiež prínosy v oblasti budovania vzťahov so zainteresovanými stranami, schopnosť rýchlejšie a lepšie reagovať na neočakávané zmeny na trhu či pri vzniku krízových udalostí. Podniky by si mali začať uvedomovať, že vytváranie dobrého mena a pozitívnej reputácie je náročný, dynamický a dlhodobý proces. V dnešnej dobe rýchleho šírenia informácií môže aj zdanlivo málo významné opomenutie negatívnej informácie spôsobiť zásadné škody na podnikovej reputácii. Práve reputačný manažment ponúka efektívne riešenia tohto problému.

Ing. Diana Zraková
Katedra manažérskych teórií FRI UNIZA

Podporené Agentúrou na podporu výskumu a vývoja v rámci kontraktu APVV APVV-15-0511

eTwinning (medzinárodné partnerstvá škôl) a spolupráca s Fakultou humanitných vied UNIZA

V stredu 13. februára 2019 podpísali pracovníci programu eTwinning (pracovisko rektorátu - Národná služba pre elektronickú spoluprácu škôl) s Fakultou humanitných vied UNIZA Memorandum o porozumení na podporu iniciatívy zameranej na spoluprácu s fakultami univerzít, ktoré vychovávajú budúcich pedagógov (Teacher Training Institutions = TTI).

Cieľom iniciatívy TTI je umožniť študentom - budúcim učiteľom v počiatočných fázach ich odbornej prípravy spoznať a porozumieť programu eTwinning prostredníctvom dvoch aktivít:

1. krátky úvod do programu eTwinning v študijnom pláne vybraného predmetu fakulty,
2. zapojenie pedagóga a študentov z TTI do kolaboratívneho projektu eTwinning s inými študentmi zo zahraničnej TTI.

V kontexte vzdelávania v 21. storočí je potrebné poskytnúť žiakom a študentom kompetencie, ktoré budú potrebovať pri uplatnení sa na trhu práce.

Aplikovanie nových, moderných, inovatívnych, progresívnych metód a foriem vyučovania posúva tradičné vnímanie školy ako prípravy na budúci život smerom k vnímaniu školy ako miesta, kde žiak každodenne prežíva zaujímavý a zmysluplný život, kde má príležitosť osobnostne rásť a byť iniciatívnym členom skupiny.

Preto Európska komisia pristúpila v roku 2004 k zavedeniu programu eTwinning – medzinárodné partnerstvá škôl. Školské projekty v rámci partnerstiev škôl umožňujú rozvoj zručností a kompetencií pre tvorbu kompletných kvalitných projektov. Primárnym cieľom projektového vyučovania je zapojiť žiakov do poznávacieho procesu. Proces poznávania je charakteristický svojou otvorenosťou. Učitelia vytvárajú problémové scenáre a otázky, ktoré vedú k tomu, aby žiaci rozmyšľali o tom, čo sa učia. Scenáre projektov sú len rámcové a dotvárajú sa v spolupráci so žiakmi počas riešenia. Realizácia projektu závisí od žiakov, od ich tvorivosti, fantázie, kritického myslenia, vnútornej motivácie, záujmov a potrieb. Pri tvorbe scenárov sú učitelia a žiaci motivovaní svojím najbližším okolím a problémami, ktoré vychádzajú z bežného života.

Po 10 rokoch pristúpila Európska komisia k otvoreniu programu eTwinning aj pre študentov pedagogických odborov - budúcich učiteľov.

Cieľom pilotného projektu študentov pedagogických fakúlt je ukázať učiteľom na konkrétnych témach a metódach podporujúcich kritické myslenie, prepojenosť jednotlivých predmetov a možný spôsob vyučovania počas spolupráce so zahraničnou školou.

Pracovisko NSS pri ŽU – eTwinning začalo

pracovať na tejto iniciatíve s Mgr. Evou Leľákovou, PhD., a M.A. Caroline Ann Kyzek z Fakulty humanitných vied, ktoré pod vedením Ing. Zuzany Kolarovskej, PhD., spolupracujú so študentmi a pedagógmi ostatných európskych krajín tak, aby sa už v priebehu vysokoškolského štúdia zoznámili s eTwinningom a mohli ho aplikovať hneď po nastúpení do svojej prvej učiteľskej praxe.

Program otvoril pedagógom a študentom spoločný pracovný priestor, ktorého účelom je:

- poskytnúť chránený webový priestor pre všetky partnerské inštitúcie a subjekty,
- poskytnúť pomoc pri hľadaní partnera pre inštitúcie a školiteľa,
- poskytnúť príklady projektov a ďalšie zdroje, ktoré môžu pomôcť školiteľovi a praktikantom nájsť inšpiráciu pre vlastný projekt spolupráce.

Počas májového stretnutia v Bruseli si pani M. A. Kyzek spoločne s ďalšími zahraničnými pedagógmi z TTI vymenila počiatočné skúsenosti a pripravila podklady pre vytvorenie partnerských projektov.

Prajeme im veľa dobrých nápadov a spoločných úspechov.

Ing. Ľubica Sokolíková
manažérka NSS
Rektorát UNIZA

Ples študentov FBI UNIZA 2019

Dňa 8. februára 2019 sa v tanečnej sále Domu odborov v Žiline uskutočnil už 3. ročník Plesu FBI UNIZA, na ktorom sa zúčastnilo viac než 300 hostí spomedzi pedagógov, študentov, absolventov a priateľov Fakulty bezpečnostného inžinierstva UNIZA.

Ples každoročne organizujú študenti zo študijných programov krízový manažment a bezpečnosť a ochrana kritickéj infraštruktúry v rámci predmetu malé a stredné podnikanie, kde majú možnosť takouto formou si vyskúšať praktické činnosti v podnikaní, pričom nadobúdajú rôzne zručnosti, ktoré sa im v budúcnosti zídu v prípadnej podnikateľskej činnosti.

Organizátori tohto ročníka zvolili ako tému plesu „slovenskú ľudovú kultúru“, čomu podriadili celú prípravu od grafického dizajnu plagátov a vstupeniek, výzdoby, cez občerstvenie, ceny v tombole až po skvelú tanečnú zábavu na ľudovú nôtu. Hostia boli prostredníctvom výzvy na plagátoch požiadaní, aby na ples prišli podľa možnosti vo svojich domácich krojoch alebo odevoch s folklórnymi prvkami. Účasť desiatok hostí

v nádherných krojoch z celého Slovenska milo prekvapila aj samotných organizátorov.

Po bohatom programe, ktorý ukázkami slovenskej ľudovej kultúry naplnili členovia FS Stavbár a Trombitáši z Lysej pod Makytou, nasledoval príhovor novozvolenej dekanky FBI doc. Ing. Evy Sventekovej, PhD. Skvelú tanečnú zábavu vo folklórnom štýle zabezpečil DJ Lukáš Matej, ktorý rád vyhovel prianiam hostí pri výbere ľudových piesní v klasickom aj modernom prevedení.

Pred polnocou prišla na rad tombola, ktorá aj tento rok obsahovala viac než 50 hodnotných cien. Hlavná cena, multimediálny retroprehrávač Hyundai RTCC 513Rip v drevenom prevedení naznačuje, aká by mohla byť téma budúročného Plesu študentov FBI UNIZA.

Po tombole prišla na rad polnočná kapustnica a po nej pokračovala tanečná zábava v úžasnej atmosfére až do skorého rána.

Ples študentov FBI v posledných rokoch nabral na kvalite a dosiahol takmer profesionálnu úroveň organizácie. Máme množstvo pozitívnych ohlasov, pričom sa každoročne hlási viac záujemcov, než je únosná kapacita sály. Budúcoroční organizátori sa už teraz tešia, aké prekvapenia si pre vás pripraví na ples v roku 2020, preto neváhajte a prídte sa aj vy zabaviť spoločne s nami na najlepšej spoločenskej akcii FBI. Všetci ste srdečne vítaní.

Ing. Alexander Kelíšek, PhD.

Katedra krízového manažmentu FBI UNIZA

Foto: Dominik Mojžiš a Michal Bajzík
študenti 3. ročníka DBŠ v št. programe krízový manažment FBI UNIZA

Informácie zo zasadnutia Akademického senátu Žilinskej univerzity v Žiline

Dňa 25. 2. 2019 sa uskutočnilo 25. zasadnutie AS UNIZA. Rokovanie otvoril a viedol predseda AS UNIZA prof. Dr. Ing. Juraj Gerlici. Po schválení návrhu programu rokovania predložil predseda AS UNIZA návrh na člena Správnej rady UNIZA, ktorého navrhuje na vymenovanie zamestnanecká časť AS UNIZA. V zmysle § 40 ods. 2 zákona o vysokých školách zamestnanecká časť AS UNIZA navrhla na vymenovanie za člena Správnej rady UNIZA za zamestnaneckú časť AS UNIZA prof. Ing. Pavla Špánika, PhD. V ďalšom bode rektor UNIZA prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD. predložil návrh na člena Správnej rady UNIZA, ktorého navrhuje na vymenovanie so súhlasom AS UNIZA rektor UNIZA. AS UNIZA v tajnom hlasovaní schválil návrh na člena Správnej rady UNIZA JUDr. Emila Hadbábneho, ktorého navrhol rektor UNIZA. Ďalej rektor UNIZA predložil návrh Dodatku č. 1 k Smernici č. 135 - Štatút Správnej rady UNIZA. Uviedol, že predmetom Dodatku č. 1 k Štatútu Správnej rady UNIZA je doplnenie a úprava článku 5 ods. 5 v zmysle novely zákona o vysokých školách. AS UNIZA vyslovil súhlas s návrhom. V ďalšom bode rektor UNIZA predložil návrh na schválenie členky Vedeckej rady UNIZA doc. Ing. Evy Sveteckovej, PhD. - dekanke FBI UNIZA. AS UNIZA v tajnom hlasovaní návrh schválil. Následne rektor UNIZA predložil návrh Dodatku č. 10 k Smernici č. 149 - Organizačný poriadok UNIZA. K tomuto bodu sa vyjadrili aj vedúca Oddelenia personálnej a sociálnej práce Ing. Veronika Kunová a riaditeľka Ústavu celoživotného vzdelávania Ing. Lucia Hrebeňárová, PhD., ktoré zároveň zodpovedali otázky z pléna. AS UNIZA návrh schválil. V ďalšom bode rektor UNIZA predložil návrh na odpis pohľadávky UNIZA. Informoval o pohľadávke UNIZA voči spoločnosti RaS Slovakia, s.r.o. K návrhu sa vyjadrila aj kvestorka UNIZA Ing. Jana Gjašiková, ktorá objasnila históriu vzniku pohľadávky. AS UNIZA vyslovil súhlas s návrhom. Následne rektor UNIZA predložil návrh na súhlas so zriadením vecného bremena. Rektor UNIZA uviedol, že v areáli Ubytovacieho zariadenia Hliny V. sa realizovala rekonštrukcia prístupových ciest. Úprava sa dotkla prístupovej cesty k budove ambulancie MUDr. Márie Murárikovej. K návrhu sa vyjadril aj Ing. Milan Malcho z Investičného oddelenia, ktorý priblížil vzniknutú situáciu. AS UNIZA návrh schválil. V bode Rôzne predseda AS UNIZA informoval, že študentská časť AS UNIZA zvolila Ing. Michala Herdu a navrhla ho na vymenovanie za člena Správnej rady UNIZA; dokument Zásady volieb do AS UNIZA zostáva v pôvodnom znení; o potrebe schválenia návrhu časového harmonogramu volieb do AS UNIZA; o použití finančných prostriedkov z rozpočtu AS UNIZA. V tomto bode prebehla diskusia ohľadne spolplatne parkovania v priestoroch UNIZA. Ďalej

rektor UNIZA sa obrátil na študentskú časť so žiadosťou o návrhy, ktoré by nahradili písanie mien na chodníky pri príležitosti ukončenia štúdia. Rektor UNIZA a prorektor pre medzinárodné vzťahy a marketing doc. Ing. Jozef Ristvej, PhD., MBA predstavili umelecké dielo, ktoré by malo byť umiestnené pred hlavnou budovou UNIZA. Otázky týkajúce sa Grantového systému UNIZA zodpovedali rektor UNIZA a prorektor pre vedu a výskum prof. Ing. Pavol Rafajdus, PhD. V závere predseda AS UNIZA poďakoval za účasť a aktívnu spoluprácu a zasadnutie ukončil.

Dňa 1. 4. 2019 sa uskutočnilo 26. zasadnutie AS UNIZA. Rokovanie otvoril a viedol predseda AS UNIZA prof. Dr. Ing. Juraj Gerlici. Po schválení návrhu programu rokovania predložil predseda AS UNIZA nasledujúci návrh časového harmonogramu volieb do AS UNIZA: 9. apríl 2019 - Vyhlásenie volieb do AS UNIZA a zverejnenie vyhlásenia (Zverejnenie vyhlásenia volieb na všetkých súčiastiach UNIZA a na intranete UNIZA); 10. apríl - 17. apríl 2019 - Odovzdávanie návrhov kandidátov na členov zamestnaneckej a študentskej časti AS UNIZA (Návrhy sa odovzdávajú členom miestnych volebných komisií najneskôr do 17. apríla 2019 do 14:00 hod.); do 26. apríla 2019 - Vyžiadanie písomných súhlasov s kandidatúrou, odovzdanie stručnej životopisnej a profesijnej charakteristiky kandidátov (Jednotlivé fakulty a ostatné súčasti UNIZA do 26. apríla 2019 do 16:00 hod.); 29. apríl 2019 - Zostavenie kandidátnej listiny pre voľby do AS UNIZA a ich zverejnenie (Jednotlivé fakulty a ostatné súčasti UNIZA do 10:00 hod.); 6. máj 2019 - Voľby do AS UNIZA (Od 8:00 hod. do 16:00 hod. voľby členov zamestnaneckej a študentskej časti AS UNIZA súčasne); 9. máj 2019 - Odovzdanie výsledkov volieb do AS UNIZA spoločnej volebnej komisii, zasadnutie spoločnej volebnej komisie a vypracovanie správy o priebehu a výsledku volieb (Výsledky volieb sa odovzdávajú spoločnej volebnej komisii do 13:00 hod. Zasadnutie spoločnej volebnej komisie sa uskutoční o 13:00 hod.); 10. máj 2019 - Vyhlásenie výsledkov volieb do AS UNIZA (Zverejnenie vyhlásenia výsledkov volieb na všetkých súčiastiach UNIZA a na intranete UNIZA do 12:00 hod.); 20. máj 2019 - Ustanovujúce zasadnutie AS UNIZA a schválenie správy o priebehu a výsledku volieb (Odovzdanie dekrétov novozvoleným členom AS UNIZA, začiatok plynutia funkčného obdobia novozvolených členov AS UNIZA). AS UNIZA návrh schválil. Následne AS UNIZA rokoval o návrhu na schválenie zloženia spoločnej volebnej komisie a návrhu na schválenie zloženia miestnych volebných komisií pre voľby do AS UNIZA. Navrhovaní členovia boli volení v tajnom hlasovaní. Zloženie jednotlivých komisií je k dispozícii v zápise z rokovania AS UNIZA a bude tiež zverejnené pri vyhlá-

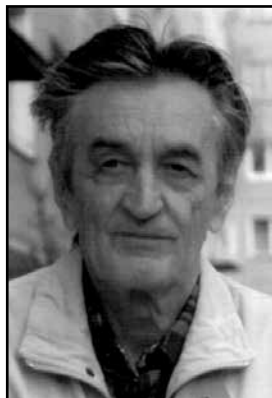
sení volieb do AS UNIZA. AS UNIZA návrhy schválil. V ďalšom bode predložil predseda AS UNIZA návrh na schválenie členov stálych poradných pracovných komisií AS UNIZA. Legislatívnu komisiu bolo potrebné doplniť 1 členom zamestnaneckej časti AS UNIZA z FBI - návrh: doc. Ing. Jozef Svetlík, PhD., Sčítaciu komisiu bolo potrebné doplniť 1 členom zamestnaneckej časti AS UNIZA z FBI - návrh: doc. Ing. Andrej Veľas, PhD. AS UNIZA v tajnom hlasovaní návrhy schválil. Následne rektor UNIZA predložil návrh na schválenie člena Vedeckej rady UNIZA prof. Ing. Miroslava Fikara, DrSc., súčasného rektora Slovenskej technickej univerzity v Bratislave. AS UNIZA v tajnom hlasovaní návrh schválil. V ďalšom bode rektor UNIZA predložil návrh rozpočtu Žilinskej univerzity v Žiline na rok 2019. Uvedený návrh rozpočtu UNIZA na rok 2019 rektor UNIZA odprezentoval z pohľadu delenia dotácie. Zároveň dodal, že predložený návrh rozpočtu výnosov a nákladov na rok 2019 bol prerokovaný na stretnutiach s dekanmi fakúlt a riaditeľmi súčastí univerzity a odsúhlasený kolégiom rektora. Hospodárska komisia neprijala jednoznačné stanovisko k prerokovanému bodu. Kontrolná komisia zasadala spolu s Hospodárskou komisiou a ani ona neprijala jednoznačné stanovisko k predkladanému návrhu rozpisu dotácie UNIZA na rok 2019. AS UNIZA návrh schválil. Následne rektor UNIZA predložil návrh na uzatvorenie zmlúv o nájme nebytových priestorov na pracovisku UNIZA v Prievidzi s Pipiška Marián Kníhkupectvo EZOP, Pamiatkový úrad SR a „Spokojnosť“, centrum sociálnych služieb, n.o. AS UNIZA návrh schválil. V bode Rôzne AS UNIZA prijal informáciu o oznámení funkcií, zamestnaní, činnosti a majetkových pomerov rektora UNIZA. Členovia študentskej časti AS UNIZA: Ing. Miroslav Jančula a Ing. Milan Straka informovali členov AS UNIZA o konferencii „Konvent akademických senátov 2019“, ktorú organizovala ŠRVŠ v dňoch 22. a 23. 3. 2019. Hlavnou témou tohtoročného konventu bolo postavenie študentov v novom systéme zabezpečovania kvality. Následne prebehli diskusie, týkajúce sa skúšobnej prevádzky elektronických žiadaniek o dovolenku, príkazu rektora UNIZA ohľadne čerpania dovolení, návrhov, ktoré by nahradili písanie mien na chodníky pri príležitosti ukončenia štúdia. V závere predseda AS UNIZA poďakoval za účasť a aktívnu spoluprácu a zasadnutie ukončil. Materiály sú v plnom znení k dispozícii na intranete UNIZA v priečinku UNIZA dokumenty / Akademický senát / Zasadnutia AS UNIZA / 3 Archivované materiály zo zasadnutí AS UNIZA / rok 2019.

prof. Dr. Ing. Juraj Gerlici
predseda AS UNIZA

Zapísala:

Ing. Irena Kubinová, tajomníčka AS UNIZA

Za PhDr. Matejom Kaštieľom, CSc.

Tak veľmi, veľmi sme si zvykli na slnko, že tmu ani nevnímame. Tak veľmi, veľmi sme si zvykli na lásku, že ju považujeme za samozrejmosť..

Tak veľmi, veľmi sme si zvykli na život, že keď príde koniec, nie sme schopní uveriť, že je definitívny, že je čiernou bodkou na slnku, v láske, za životom.

Zostal čas, aby sme si mohli zapamätať všetko to najkrajšie a najmilšie, čo sme s Tebou prežili, aby sme si uchovali farebné spomienky, úsmev, drobné starosti i radosti... Pretrhlo sa slovo, ktoré si tak rád s nezištne rozdával iným. Pretrhlo sa slovo, nedoznalo. Už spíš pokojne – Maťko...

Taký je život. Vchádzame doň jednou bránou – bránou radosti a druhou bránou – bránou smútku – vychádzame... VŠETCI...

Všetci prichádzame na tento svet a v okamihu zrodu sa stávame smrteľnými. V mladom veku si to neuvedomujeme, v strednom nepripúšťame, v staršom sa s myšlienkou na smrť vyrovnávame. Odchádza od nás Matej – Maťko – ako sme ho volali ... 3.12.2018

sa dožil 81 rokov a 19.12.2018 odišiel svoje narodeniny oslavovať do nebička. Kniha jeho života sa zatvorila.

Upokojme naše srdcia a tešme sa z toho, že sme s Maťkom žili, prežívali s ním i krásne, milé chvíle. Chvíle plné lásky a porozumenia. Chvíle plné slnka, úsmevov radosti a šťastia.

Bol manželom, otcom, dedkom, spolupracovníkom. Bol naším priateľom, rodinou, ktorá stála pri nás. A pomáhal. Hlavne v čase, keď pracoval dlhé roky ako odborný asistent na – v tých rokoch – nazývanej Katedre matematiky a deskriptívnej geometrie FPEDAS Vysokej školy dopravnej v Žiline. Jeho húževnatosť a oddanosť matematickej vede, ktorej rozumel ako málokto, bola neprekonateľná. Niekedy až milo fanatická, taká, že občas, či často? „zabudol“ sám seba na katedre, alebo si nevšimol, že tí druhí, ktorým vysvetľuje, už takmer od únavy zaspávajú. A nič z toho, čo hovorí – nevnímajú. A on pokračoval a pokračoval. Sám sebe vtedy najlepšie rozumel.

A to, že som ja ukončila VŠ dopravnú, bola v nemalej miere Maťkova zásluha. Nuž ja by som istotne ušla zo školy už v prvom ročníku, nebyť jeho pomoci.

Rád učil, rád mentoroval, ešte radšej vybavoval. A že si to vypýtalo aj istú daň za jeho aktivity – si nemusíme hovoriť. Odsákali si to jeho najbližší a najdrahší. Nemali ho doma ... a keď konečne prišiel, bol unavený a zrelý rovno do postele. Zvládlo sa však všetko. Vďaka trepezlivosti a oddanosti Olinky – jeho lásky, ktorú si vyhlíadal na škole, už ako študentku.

Nikdy toto rozhodnutie neolutoval. Neprišiel totiž aj vďaka jej prístupu o svoje dve dcéry Renátku a Karin, ktoré mali do jeho novej rodiny dvere vždy otvorené.

Žil svojím zabehnutým spôsobom života. Učil, doučoval, venoval sa vedeckej práci, písal skriptá, žil matematikou a deskriptívnou geometriou. Mal vytvorené podmienky na kvalitný, šťastný, bezproblémový rodinný život. Jeho rodina sa podriadila záujmom a aktivitám, ktoré preferoval. Do poslednej chvíle bol aktívny, lúštil krížovky, strihal a lepil si zaujímavé články z časopisov a novín, sledoval televíziu. Jeho mozog fungoval naplno. Matematické vlohly odovzdal i svojim úspešným deťom, na ktoré bol patrične hrdý.

Napriek úsiliu Olinky dať mu plnohodnotnú výživu odmietal v posledných mesiacoch čoraz viac príjem potravy. Necítil sa dobre. Dlho 100-percentne zdravého Maťka, ktorého zdravotný záznam do roku 2007 obsahoval len dva listy, odrazu začalo od roku 2018 sužovať čoraz viac zdravie.

A na základe bolestí v posledných dňoch – si sám vyžiadala hospitalizáciu.

Na druhý deň v nemocnici sa zdalo, že sa mu stav zlepšil, ale odrazu nastala recidíva a i napriek úsiliu lekárov – jeho organizmus skolaboval.

Maťkova duša sa vzniesla k nebesiam, a my veríme, že sa s pokojným výrazom tváre, bez bolestí a trápenia – na nás usmieva z nebička.

Ďakujeme Ti Maťko, že sme s Tebou mohli žiť, že sme mohli byť súčasťou Tvojho života, Tvojho sveta.

A podebatuj si tam hore v nebičku so svojou mamkou našou babkou Cilkou. Hoci i pri vaječnom koňačiku.

A nezabudni nad nami bdiť, držať nad nami ochrannú ruku. Iste to budeme často potrebovať...

Spíš sladko a pokojne.

Ľúbime Ťa a nikdy na Teba nezabudneme.

Smútočná reč bývalej študentky Ing. Eleny Kukurovej

Storočnica akademického športu na Slovensku

V tomto roku si pripomíname významné jubileum – storočnicu akademického športu na Slovensku. Jeho chronologický vývoj spracovala Slovenská asociácia univerzitného športu vo svojich materiáloch. Predkladáme vám najdôležitejšie medzníky histórie akademického športu.

Univerzitný šport začal na Slovensku písať svoju oficiálnu históriu 27. júna 1919, keď sa na Lekárskej fakulte v Bratislave stretli pedagógovia a študenti Univerzity Komenského a založili Univerzitný klub. Začínali s atletikou, volejbalom, basketbalom, futbalom, boxom, šermom a tenisom. V ďalších rokoch vznikajú Akademická YMCA a Slovenský športový klub Univerzita. Neskôr sa všetky bratislavské organizácie zjednotili pod menom Vysokoškolský šport Bratislava. Medzi športy pribudlo plávanie, lyžovanie, ľadový hokej, stolný tenis a po prvýkrát bol vytvorený aj samostatný ženský oddiel. Pod hlavičkou Vysokoškolský šport sa postupne zakladali organizácie univerzitného športu aj v iných univerzitných mestách.

Pre šport na vysokých školách bol veľmi významným rok 1953, keď sa na všetkých vysokých školách vytvorili katedry telesnej výchovy. Z ich iniciatívy a s ich podporou sa na fakultách, vysokých školách a vo vysokoškolských mestách vytvárali telovýchovné jednoty s názvom Slávia. Mnohé z nich jestvujú dodnes, i keď s malými úpravami svojich názvov (medzi nimi aj Slávia Žilina). V rámci jednotnej telovýchovnej organizácie ČSZTV vysokoškolský šport reprezentovala celoštátna Rada vysokoškolského športu. Po zániku federácie Československa v roku 1968 sa vytvoril osobitný Slovenský zväz vysokoškolského športu, z ktorého sa malými zmenami stala dnešná Slovenská asociácia univerzitného športu.

Univerzitný šport má na Slovensku bohatú históriu, silnú prítomnosť i sľubnú budúcnosť. Štúdium na univerzitách a univerzitný šport boli vždy v dialektickej jednote. Kalokagatický ideál človeka (krása tela a ducha) nachádzal na univerzitnej pôde vždy svoje uplatnenie a živnú pôdu. Iba človek zdravý a vzdelaný môže posúvať vývoj ľudstva dopredu, vývoj, kde platia aj v civilnom živote športové pravidlá fair play.

Pri príležitosti stého výročia akademického športu na Slovensku sa v tomto roku konajú v najväčších slovenských univerzitných mestách rôzne masové športové súťaže. Žilinská univerzita je samozrejme v centre diania. Spolu s Bratislavou a Košicami sa 9. apríla 2019 stala miestom konania 12-hodinového futbalového maratónu. Oficiál-

ne otvorenie akcie sa uskutočnilo priamo v telocvični T1 na Veľkom Diele, kde sa aj do neskorých večerných hodín vo veľkom športovalo. Účastníkov maratónu prišli pozdraviť prorektor UNIZA doc. Ing. Vladimír Konečný, PhD., a riaditeľ ÚTV UNIZA PaedDr. Róbert Janíkovský. Od 10, 00 do 22,00 hod. sa na ihrisku vystriedalo 80 študentov či zamestnancov UNIZA a skóre maratónsky dlhého zápasu sa vyšplhalo až na 181 (UZ Hliny) : 173 (UZ Veľký diel).

V rámci osláv storočnice univerzitného športu sa budú ešte v Žiline konať novembrové Univerzitné športové dni 2019 a ma-

sová plavecká štafeta. Ich organizátorom je Ústav telesnej výchovy UNIZA, ktorého hlavným poslaním je umožniť čo najväčšiemu počtu vysokoškolákov zapojiť sa do telovýchovných a športových aktivít na našej univerzite. K tomu nás zaväzuje aj storočná história univerzitného športu na Slovensku, ale aj výsledky práce našich predchodcov, ktorí budovali univerzitný šport s veľkou dávkou entuziazmu a idealizmu.

PaedDr. Ľudmila Malachová
Ústav telesnej výchovy UNIZA

Šampionát Žilinskej univerzity v alpskom lyžovaní a snoubordingu

Záver lyžiarskej sezóny je každoročne spätý so zápasením o tituly najlepších lyžiarov a snoubordistov UNIZA z radov jej študentov a zamestnancov. A tak vo štvrtok 14. marca 2019 privítala Vrátna dolina účastníkov 21. ročníka Otvorených majstrovstiev Žilinskej univerzity v alpskom lyžovaní a snoubordingu. Stále veľmi dobré snehové podmienky priali stretnutiu doslova niekoľkých generácií milovníkov zimných športov. V dvanástich pripravených kategóriách bojovalo spolu 97 lyžiarov a snoubordistov. Športovú formu si dokázali načasovať nielen vysokoškoláci, ale aj skúsenejší borci štartovného poľa. Okrem zástupcov usporiadateľskej UNIZA štartovali aj pretekári z EF UMB Banská Bystrica, VŠE Praha a UPJŠ Košice. Organizátormi akcie boli Academic UNIZA v spolupráci s Ústavom telesnej výchovy UNIZA, SAUŠ a MŠVVaŠ SR. Naše podakovanie patrí rektorovi UNIZA, ktorý prevzal nad týmto vydareným športovým podujatím záštitu a finančne ho podporil.

Na tomto mieste uvádzame medailistov v jednotlivých kategóriách:

Študenti - lyže

1. Martin Vigaš	SjF UNIZA	00:32:62
2. Šimon Parobek	FHV UNIZA	00:33:46
3. Michal Molitoris	FRI UNIZA	00:34:29

Študentky - lyže

1. Daniela Kamenická	FPEDAS UNIZA	00:31:97
2. Jana Dudová	FRI UNIZA	00:32:64
3. Kristína Mišáková	FPEDAS UNIZA	00:34:46

Zamestnankyne do 40 r. - lyže

1. Alena Novák Sedláčková	FPEDAS UNIZA	00:37:17
2. Jana Hudecová	Rektorát UNIZA	00:46:48
3. Zuzana Kolarovszka	Rektorát UNIZA	00:46:53

Zamestnankyne do 50 r. - lyže

1. Silvia Antolová	FHV UNIZA	00:39:14
2. Mariana Strenitzerová	FPEDAS UNIZA	00:43:14
3. Katarína Hrbáňová	Rektorát UNIZA	00:47:37

Zamestnankyne nad 50 rokov - lyže

1. Renáta Mačeková	Rektorát UNIZA	00:37:79
2. Anna Kondelová	FEIT UNIZA	01:03:92

Zamestnanci do 40 rokov - lyže

1. Michal Hvizdák	Rektorát UNIZA	00:39:74
2. Peter Danišovič	SvF UNIZA	00:42:18
3. Peter Juráš	SvF UNIZA	00:42:33

Zamestnanci do 50 rokov - lyže

1. Pavol Kráľ	FPEDAS UNIZA	00:35:87
2. Ivan Cimrák	FRI UNIZA	00:38:29
3. Benedikt Badánik	FPEDAS UNIZA	00:39:87

Zamestnanci do 60 rokov - lyže

1. Tibor Kubjatko	Rektorát UNIZA	00:41:56
2. Vladimír Klapita	FPEDAS UNIZA	00:45:19
3. Miroslav Stromček	Rektorát UNIZA	00:49:28

Zamestnanci nad 60 rokov - lyže

1. Augustín Sládek	SjF UNIZA	00:42:77
2. Pavol Kukuča	SjF UNIZA	00:50:16
3. Fedor Hrnčiar	FEIT UNIZA	00:54:75

Snoubord - študenti

1. Patrik Lietavec	VŠE PRAHA	00:45:83
2. Pavol Mokošák	SjF UNIZA	00:48:14
3. Martin Šimon	EF UMB BB	00:49:81

Snoubord - študentky

1. Miroslava Gáborová	FPEDAS UNIZA	00:54:09
-----------------------	--------------	----------

Snoubord - zamestnanci, zamestnankyne

1. Ján Ondruš	FPEDAS UNIZA	00:50:45
2. Yannick Cornet	Rektorát UNIZA	00:55:10
3. Ivana Molovčáková	FHV UNIZA	00:59:65

Vítazi fakúlt:

EF	Nikola Chovančeková
FPEDAS	Daniela Kamenická
SjF	Martin Vigaš
SvF	Peter Danišovič
FRI	Jana Dudová
FHV	Šimon Parobek
FBI	Vladislav Juríček
Rektorát	Renáta Mačeková

Držitelkou Putovného pohára za najlepší dosiahnutý výkon sa stala Daniela Kamenická (FPEDAS UNIZA). Kompletné výsledky a fotogaléria sú vám k dispozícii na <http://utv.uniza.sk> a Facebooku UNIZA.

PaedDr. Ľudmila Malachová
Ústava telesnej výchovy UNIZA
Autor fotografií: Ing. Tomáš Pňáček

Študentky lyže

Zamestnankyne do 40 r.

Zamestnankyne do 50 r.

Zamestnanci do 50 r.

Ocenení športovci

Vydáva: Žilinská univerzita v Žiline. **Redakcia:** **výkonná redaktorka:** PhDr. Slavka Pitoňáková, PhD., **foto:** Cyril Králik, **predseda redakčnej rady:** doc. Ing. Jozef Ristvej, PhD., prorektor UNIZA. **Členovia redakčnej rady:** FPEDAS: doc. Ing. Jarmila Sosedová, PhD., SJF: prof. Ing. Eva Tilllová, PhD., FEIT: doc. PaedDr. Peter Hockicko, PhD., SvF: Ing. arch. Zuzana Grúňová, PhD., FRI: doc. Mgr. Jakub Soviar, PhD., FBI: Mgr. Valéria Moricová, PhD., FHV: PhDr. Slavka Pitoňáková, PhD., Rektoriát: Ing. Martina Slavíková, ÚTV: PaedDr. Ľudmila Malachová, Foto na obálke - Cyril Králik: Vynovené námestie láka k oddychu.

Príspevky posielajte na: e-mail: spravodajca@uniza.sk. **Uzavierka nasledujúceho čísla je 7. júna 2019.**
 Vychádza ako dvojmesačník (okrem prázdnin). Nepredajné! Tlač: EDIS – vydavateľské centrum UNIZA, Univerzitná 1, 010 26 Žilina
 Registrácia MK SR EV 4394/11. ISSN 1339-4134. **Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu rukopisov.**
 Adresa vydavateľa: Univerzitná 8215/1, 010 26 Žilina, IČO: 00397563